

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM KURUMLARINDA ÖĞRENCİ,
ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
HAKKINDAKİ BİLİNCİNİN İRDELENMESİ-DÜZCE İLİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emine BUDAK TOP

Danışman: Prof. Dr. Meliha Burcu GÜRDERE

TOKAT- 2025

ETİK SÖZLEŞME

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Prof. Dr. Meliha Burcu GÜRDERE danışmanlığında hazırlamış olduğum “Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarında Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkındaki Bilincinin İrdelenmesi – Düzce İli Örneği” adlı Yüksek Lisans tezinin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

13/01/2025

Emine BUDAK TOP

İmza

JÜRİ KABUL VE ONAY

EMINE BUDAK TOP tarafından hazırlanan “Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarında Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkındaki Bilincinin İrdelenmesi – Düzce İli Örneği” adlı tez çalışmasının savunma sınavı 13/01/2025 tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen Jüri tarafından Oy Birliği ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Üye (Başkan): Prof. Dr. Mustafa CEYLAN

Üye : Prof. Dr. M. Burcu GÜRDERE

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Fatih ERTÜRK

ONAY

...../...../.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ

Tezimin hazırlanmasında danışmanlığımı yapan, bilgisini ve tecrübesini çalışmamın her aşamasında benimle paylaşan, çok değerli hocam Sayın Prof. Dr. Meliha Burcu GÜRDERE'ye, tez çalışmaları sırasında bizi sürekli doğruya yönlendiren çok değerli hocam Sayın Prof. Dr. Yakup BUDAK'a saygılarımı ve teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca öğrenim hayatım boyunca bana emek veren, iyi ve güzel işler yapmanın önemini hayatıma dâhil ettiren başta babam Zeki BUDAK olmak üzere, eşime, arkadaşlarıma teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

EMİNE BUDAK TOP

13 OCAK 2025

ÖZET
MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM KURUMLARINDA ÖĞRENCİ ÖĞRETMEN
VE YÖNETİCİLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HAKKINDAKİ
BİLİNCİNİN İRDELENMESİ

Budak Top, Emine
Yüksek Lisans, İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Meliha Burcu Gürdere
Ocak 2025, xv + 94 sayfa

Eğitim kurumları insan yaşantısının, toplumların ve dünyanın sosyal olarak biçimlenmesini etkileyen en temel unsurlardandır. Eğitim kurumlarında yapılan her türlü faaliyet etkisinin, durgun suya atılan bir nesne gibi daireler şeklinde tüm insanlığı etkilediği görülmektedir. Eğitim kurumlarında yürütülen iş sağlığı ve güvenliği kavramının uygulanma yöntemi örnek teşkil etmelidir. İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının amacı, çalışanların iş alanında hem bedenlen hem ruhen hem de sosyal yaşantılarında tam anlamıyla insani yaşam standartlarında olmasıdır. İş sağlığı ve güvenliği, iş alanında çalışanların sağlıklarının korunması amacıyla karşılaşılabilecekleri risk ve tehlikelerin bertaraf edilmesi için sürekliliği olan tüm önlem ve faaliyetleri kapsamaktadır. 6331 sayılı yasanın getirdiği düzenlemelerle, kavramsal olarak birbirini tamamlayan İş Sağlığı ve Güvenliği kurumu iş alanlarında çalışanların maruz kalabilecekleri durumlara karşı yapılması gereken tüm işleri, alınacak sağlık ve güvenlik tedbirlerini kapsamaktadır. İş yerleri tehlike sınıflarına göre belirlenirken, iş yerlerine ayrılan çalışma süreleri ve iş yerlerinde çalışan kişi sayısı dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Hâlâ yürürlükte olan mevzuata göre eğitim kurumlarının geneli az tehlikeli iş yerleri olarak listede yer almış ve iş başında geçirilen zaman, kişi bazında 10 dakika olarak hesaplanmıştır. Burada dikkate alınmayan durum, çalışanlarla aynı ortamda bulunan ve aynı riski taşıyan öğrencilerdir. Bu durum araştırıldığında öğrencilerin iş kazası geçirme olasılığının çok yüksek olduğu göz ardı edilemeyecek bir gerçektir.

Bu çalışmada, eğitim sektöründe iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilinç düzeyi saptanmaya çalışılmıştır. Çalışmayla, mesleki ve teknik eğitim kurumlarında çalışan öğretmen ve idarecilerin ile eğitimine devam eden öğrencilere anketler uygulanmış ve bu anketlerin analizleri çıkartılmıştır. Çalışmanın amacı toplum yapısının oluşmasında önemli bir faktör olan eğitim alanında, iş sağlığı ve güvenliği

uygulamalarının benimsenmesi ile gerçekleştirilecek faaliyetlerin sağlayacağı katkıların, gerçekleşmediği takdirde riskin boyutlarının ortaya konmasıdır.

Çalışmanın örneklemini olarak Düzce ilinde bulunan mesleki ve teknik anadolu lisesleri alan ayrımı yapılmaksızın seçilmiştir. Eğitim kurumlarına anketler Google Forms aracılığıyla ulaştırılmıştır. Öğrencilere anketlerin uygulanması sırasında bizzat sınıflara girilerek durum hakkında bilgi verilmiş katılımcı olmak isteyen öğrencilere formlar ulaştırılmıştır. Öğretmenlerle toplantı yapılarak okul gruplarında paylaşım yapılmıştır. Okul yöneticileri ile bizzat görüşülerek katılım sağamaları istenmiştir. Sonuç olarak anketlere 15 yönetici, 51 öğretmen, 249 öğrenci katılım sağlamıştır. Anketlerin incelenmesi SPSS programında yapılmıştır. Çıkan sonuçlar katılan okulların risk değerlendirme kuruluna sunulmuş ve gerekli önlemlerin alınması için düzenleyici ve önleyici önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Kurumları, İş Sağlığı ve Güvenliği, Risk

ABSTRACT**INVESTIGATION OF THE AWARENESS OF STUDENTS, TEACHERS AND ADMINISTRATORS ABOUT OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY IN VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION INSTITUTIONS**

Budak Top, Emine

Master Thesis, Department of Occupational Health and Safety

Supervisor: Prof. Dr. Meliha Burcu GÜRDERE

January 2025, xv + 94 pages

Educational institutions are one of the most essential elements that affect the social shaping of human life, societies, and the world. It seems that the impact of all kinds of activities carried out in educational institutions affects humanity in the form of circles, like an object thrown into stagnant water. Implementing the concept of occupational health and safety, which is carried out in educational institutions, should be exemplary. Occupational health and safety practices aim to ensure that employees are at full human living standards physically, mentally and in their social lives. Occupational health and safety covers all continuous measures and activities to eliminate the risks and hazards that employees may encounter to protect their health. With the regulations brought by the Law No. 6331, the Occupational Health and Safety institution, which conceptually complements each other, covers all the work to be done and the health and safety measures to be taken against the situations that employees may be exposed to in the business areas. While workplaces are determined according to hazard classes, they are calculated by considering the working hours allocated to the workplaces and the number of people working there. According to the legislation still in force, educational institutions are generally listed as less dangerous workplaces and the time spent on the job is calculated as 10 minutes on a per person basis. What is not taken into account here is students who are in the same environment as the employees and carry the same risk. When this situation is investigated, it is a fact that cannot be ignored that students are very likely to have work accidents.

In this study, it was tried to determine the level of awareness about occupational health and safety in the education sector. With the study, questionnaires were applied to teachers and administrators working in vocational and technical education institutions and students continuing their education and the analyzes of these questionnaires were obtained. The study aims to reveal the contributions of the activities to be carried out with the adoption of occupational health and safety practices in the field of education, which is an important

factor in the formation of the social structure, and the dimensions of the risk if they are not realized.

As the sample of the study, vocational and technical Anatolian high schools in Düzce province were selected without any field discrimination. Questionnaires were delivered to educational institutions via Google Forms. During the implementation of the questionnaires, the students were informed about the situation by entering the classrooms themselves, and the forms were delivered to the students who wanted to participate. Meetings were held with teachers and shared in school groups. School administrators were personally interviewed and asked to participate. As a result, 15 administrators, 51 teachers and 249 students participated in the surveys. The questionnaires were examined in the SPSS program. The results were presented to the risk assessment board of the participating schools and regulatory and preventive recommendations were made to take the necessary measures.

Keywords: Educational Institutions, Occupational Health and Safety, Education, Vocational High School

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME	i
JÜRİ KABUL VE ONAY.....	ii
ÖNSÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
TABLolar LİSTESİ	xii
KISALTMALAR	xiv
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: LİTERATÜR ÖZETLERİ/KURAMSAL TEMELLER	3
1.1 LİTERATÜR ÖZETLERİ	3
1.2 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAVRAMI.....	8
1.3 EĞİTİM KURUMLARINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	13
1.4 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMİ	13
1.5 OKULLARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	15
1.6 EĞİTİM KURUMLARINDA GENEL RİSKLER	16
1.7 KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLAR (KKD).....	18
1.8 ACİL DURUMDA MÜDAHALE VE TAHLİYE YÖNTEMLERİ	21
1.9 YANGIN İLE MÜCADELE.....	22
1.9.1 Ekiplerin Kuruluşu, Görevleri ve Çalışma Esasları	22
1.9.2 Taşınabilir Söndürme Tüpleri	22
1.10 İLK YARDIM.....	23
1.11 SAĞLIK RAPORLARI, İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIKLARININ KAYIT VE BİLDİRİMİ	23
1.12 OKULLARDA FİZİKSEL YAPI İLE İLGİLİ KARŞILAŞILAN RİSK ETMENLERİ	23
1.13 SAĞLIK VE GÜVENLİK İŞARETLERİ VE LEVHALARI	24
1.13.1 Yasaklayıcı İşaretler.....	24
1.13.2 Uyarıcı İşaretler.....	24
1.13.3 Emredici İşaretler	25
1.13.4 Acil Çıkış ve İlk Yardım İşaretleri.....	25
1.13.5 Yangın ile Mücadele İşaretleri	26
1.13.6 Engeller ve Tehlikeli Yerlerde Kullanılan İşaretler	26
1.14 PERİYODİK ÖLÇÜM ve KONTROLLER	27
BÖLÜM 2: MATERYAL VE YÖNTEM	28
2.1 ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	28
2.2 EVREN VE ÖRNEKLEM.....	28

2.3 VERİLERİN TOPLANMASI.....	29
BÖLÜM 3: BULGULAR VE TARTIŞMA	30
3.1. YÖNETİCİ ANKET SONUÇLARI	30
3.2. ÖĞRETMEN ANKET SONUÇLARI	43
3.3. ÖĞRENCİ ANKET SONUÇLARI.....	56
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	70
KAYNAKÇA.....	76
ÖZGEÇMİŞ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
EKLER	79
YÖNETİCİ DEĞERLENDİRME ANKET SORULARI	79
ÖĞRETMEN ANKET SORULARI	80
ÖĞRENCİ ANKET SORULARI	82

ŞEKİLLER LİSTESİ

Resim 1.1: Kişisel Koruyucu Donanımlar (KKD)	18
Resim 1.2: Yasaklayıcı İşaretler	24
Resim 1.3: Uyarıcı işaretler.....	25
Resim 1.4: Emredici işaretler	25
Resim 1.5: Acil çıkış ve ilkyardım işaretleri.....	26
Resim 1.6: Yangın ile mücadele işaretleri	26
Resim 1.7: Engeller ve tehlikeli yerlerde kullanılan işaretler	27

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1: 5’li likert ölçeğine göre madde aralıkları tablosu.....	29
Tablo 3.1: Yönetici Anketi Cinsiyet Dağılım Tablosu	30
Tablo 3.2: Yönetici anketi idarecilik yılı dağılım tablosu	30
Tablo 3.3: Yönetici anketi idarecilik pozisyonu dağılım tablosu	31
Tablo 3.4: Yönetici anketinin branş bazlı dağılım tablosu	31
Tablo 3.5: Yönetici anketi 1. sorusuna verilen cevap dağılımı	32
Tablo 3.6: Yönetici anketi 2. sorusuna verilen cevap dağılımı	32
Tablo 3.7: Yönetici anketi 3. sorusuna verilen cevap dağılımı	33
Tablo 3.8: Yönetici anketi 4. sorusuna verilen cevap dağılımı	33
Tablo 3.9: Yönetici anketi 5. sorusuna verilen cevap dağılımı	34
Tablo 3.10: Yönetici anketi 6. sorusuna verilen cevap dağılımı	34
Tablo 3.11: Yönetici anketi 7. sorusuna verilen cevap dağılımı	35
Tablo 3.12: Yönetici anketi 8. sorusuna verilen cevap dağılımı	35
Tablo 3.13: Yönetici anketi 9. sorusuna verilen cevap dağılımı	36
Tablo 3.14: Yönetici anketi 10. sorusuna verilen cevap dağılımı	36
Tablo 3.15: Yönetici anketi 11. sorusuna verilen cevap dağılımı	37
Tablo 3.16: Yönetici anketi 12. sorusuna verilen cevap dağılımı	37
Tablo 3.17: Yönetici anketi 13. sorusuna verilen cevap dağılımı	38
Tablo 3.18: Yönetici anketi 14. sorusuna verilen cevap dağılımı	38
Tablo 3.19: Yönetici anketi 15. sorusuna verilen cevap dağılımı	39
Tablo 3.20: Yönetici anketi 16. sorusuna verilen cevap dağılımı	39
Tablo 3.21: Yönetici anketi 17. sorusuna verilen cevap dağılımı	40
Tablo 3.22: Yönetici anketi 18. sorusuna verilen cevap dağılımı	40
Tablo 3.23: Öğretmen anketi cinsiyet dağılımı	43
Tablo 3.24: Öğretmen anketi görev süresi dağılımı	43
Tablo 3.26: Öğretmen anketi 1. sorusuna verilen cevap dağılımı	45
Tablo 3.27: Öğretmen anketi 2. sorusuna verilen cevap dağılımı	45
Tablo 3.28: Öğretmen anketi 3. sorusuna verilen cevap dağılımı	46
Tablo 3.29: Öğretmen anketi 4. sorusuna verilen cevap dağılımı	47
Tablo 3.30: Öğretmen anketi 5. sorusuna verilen cevap dağılımı	47
Tablo 3.31: Öğretmen anketi 6. sorusuna verilen cevap dağılımı	48
Tablo 3.32: Öğretmen anketi 7. sorusuna verilen cevap dağılımı	48

Tablo 3.33: Öğretmen anketi 8. sorusuna verilen cevap dağılımı	49
Tablo 3.34: Öğretmen anketi 9. sorusuna verilen cevap dağılımı	50
Tablo 3.35: Öğretmen anketi 10. sorusuna verilen cevap dağılımı	50
Tablo 3.36: Öğretmen anketi 11. sorusuna verilen cevap dağılımı	51
Tablo 3.37: Öğretmen anketi 12. sorusuna verilen cevap dağılımı	51
Tablo 3.38: Öğretmen anketi 13. sorusuna verilen cevap dağılımı	52
Tablo 3.39: Öğretmen anketi 14. sorusuna verilen cevap dağılımı	53
Tablo 3.40: Öğretmen anketi 15. sorusuna verilen cevap dağılımı	53
Tablo 3.41: Öğretmen anketi 16. sorusuna verilen cevap dağılımı	54
Tablo 3.42: Öğretmen anketi 17. sorusuna verilen cevap dağılımı	54
Tablo 3.43: Öğretmen anketi 18. sorusuna verilen cevap dağılımı	55
Tablo 3.44: Öğrenci anketi cinsiyet dağılımı.....	56
Tablo 3.45: Öğrenci anketi sınıf dağılımı	56
Tablo 3.46: Öğrenci anketi bölüm-branş dağılımı.....	57
Tablo 3.47: Öğrenci anketi 1. sorusuna verilen cevap dağılımı	57
Tablo 3.48: Öğrenci anketi 2. sorusuna verilen cevap dağılımı	58
Tablo 3.49: Öğrenci anketi 3. sorusuna verilen cevap dağılımı	58
Tablo 3.50: Öğrenci anketi 4. sorusuna verilen cevap dağılımı	59
Tablo 3.51: Öğrenci anketi 5. sorusuna verilen cevap dağılımı	60
Tablo 3.53: Öğrenci anketi 7. sorusuna verilen cevap dağılımı	61
Tablo 3.54: Öğrenci anketi 8. sorusuna verilen cevap dağılımı	61
Tablo 3.55: Öğrenci anketi 9. sorusuna verilen cevap dağılımı	62
Tablo 3.57: Öğrenci anketi 11. sorusuna verilen cevap dağılımı	63
Tablo 3.58: Öğrenci anketi 12. sorusuna verilen cevap dağılımı	64
Tablo 3.59: Öğrenci anketi 13. sorusuna verilen cevap dağılımı	65
Tablo 3.60: Öğrenci anketi 14. sorusuna verilen cevap dağılımı	65
Tablo 3.61: Öğrenci anketi 15. sorusuna verilen cevap dağılımı	66
Tablo 3.62: Öğrenci anketi 16. sorusuna verilen cevap dağılımı	66
Tablo 3.63: Öğrenci anketi 17. sorusuna verilen cevap dağılımı	67
Tablo 3.64: Öğrenci anketi 18. sorusuna verilen cevap dağılımı	68
Tablo 3.65: Öğrenci anketi 19. sorusuna verilen cevap dağılımı	68

KISALTMALAR

İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
ISO	International Organization for Standardization
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
KKD	Kişisel Koruyucu Donanım
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
WHO	Dünya Sağlık Örgütü
TSE	Türk Standartları Enstitüsü

GİRİŞ

Eğitim kurumları ve okullar, sosyal toplumlarda en üst seviyede değer kazanmış, toplumların temel yapısını ve düzen ihtiyaçlarını karşılamak, nitelikli iş gücünü yetiştirerek topluma kazandırmak amacıyla kurulan kuruluşlardır. Toplumlar için vazgeçilmez unsur olan eğitim kurumlarının odak noktası insan faktörüdür. Eğitim faaliyetlerinin istenen şekilde olması ve sürekliliğinin olması için insan unsurunun can güvenliği her şeyden önce gelmektedir.

Toplum yapısının meydana gelmesinde en önemli etken olan eğitim kurumları faaliyetleri, aslında tüm topluma etki etmektedir. İnsanların sahip oldukları en temel hak olan yaşam hakkının korunması sosyal hayatın vazgeçilmez unsurunu oluşturur. Hayatın normal akışında insanlar sosyal açıdan var olmak ve fayda sağlamak için çalışırlar. Yaşam hakkı, çalışma gerekliliği ve hukuk kavramlarının bir bütün halinde olması İş Sağlığı ve Güvenliği kurumunun var olma nedenidir (Sivrikaya, 2016).

Dünya geneli ve ülkemizde meydana gelen iş kazaları sonucunda ortaya çıkan ölüm ve yaralanmaların nedeni çoğu araştırmaya yön gösterici olmuş önemli bir husustur. İş kazaları, maruz kalan çalışana verdiği zararlarla kalmayıp, iş yeri ve ülke ekonomisi minvalinde tüm insanlığı etkilemektedir. Meydana gelen iş kazası, adım adım takibi sonucu; işin sürekliliği, üretim gücü, verimliliği ve sosyolojik açıdan ciddi oranlarda kayıplara sebep olduğu için çok önemli bir konudur. İşletmelerde iş kazalarının meydana gelmesinin nedenleri arasında çalışma şartlarının zorlu ve değişkenlik göstermesi, iş sağlığı ve güvenliği kurumunun öneminin tam olarak kavranamaması, çalışma koşullarının iyi seviyede olmaması, işçilerin oluşturulan iş sağlığı ve güvenliği hususunda bilinçli olmaması sayılabilir. İş kazalarının meydana gelmemesi için toplu koruma yöntemlerinin tümüyle kavranması ve uygulanması gerekmektedir. Toplu koruma yöntemlerinin tamamlayıcı bir parçası olan kişisel koruyucu donanımların etkili ve uygun şartlarda kullanılması, meydana gelebilecek iş kazalarının önüne geçilmesinde önemli bir unsurdur. (Ceylan, 2012)

İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nda işverene, iş sağlığı ve güvenliğini sağlama noktasında ve bu mevzuda uzman profesyonelleri sağlama konusunda kaçınılmaz birtakım sorumluluklar yüklenmiştir. Yasanın bu konuda belirttiği gibi gerekli

özelliklere ve belgeye sahip personeli bulunan işveren çalışan sayısı ve tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak iş sağlığı ve güvenliği hizmetini kendisi de yerine getirebilir.

Eğitim kurumlarında uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri yalnızca personel güvenliği hususunu değil; bu hususun yanı sıra firmayı, tabi olan müesseseleri ve çalışmanın yapıldığı alanın güvenliğini sağlamayı da kapsamına almaktadır. (Sivrikaya, 2016)

BÖLÜM 1

LİTERATÜR ÖZETLERİ/KURAMSAL TEMELLER

1.1 LİTERATÜR ÖZETLERİ

Deliönü ve Utlu'nun 'Lise ve dengi okullarda iş sağlığı ve güvenliği ile iş sağlığı ve güvenliği dışındaki tehlikeler' ile ilgili 2016 yılında yaptıkları araştırma, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) konusundaki bilgi eksikliğinin, öğretmenlerden öğrencilere ve diğer çalışanlara kadar tüm okul topluluğunu etkilediğini vurgulamaktadır. Araştırma, bu eksikliğin ortadan kaldırılması için çalışanların İSG eğitimi almasının önemini vurgulamaktadır. İSG eğitimleri, çalışanlara iş yerlerinde karşılaşılabilecekleri potansiyel risklere karşı bilgi kazandırmak, güvenlik protokollerini anlatmak ve acil durumlarla baş etme becerilerini geliştirmek amacıyla düzenlenir. Bu eğitimler sadece öğretmenlere değil, aynı zamanda idari personel, temizlik görevlileri, öğrenciler ve diğer destek birimlerinde çalışan herkesi kapsamalıdır. İSG eğitimleri, çalışanların iş yerinde güvenli davranışları benimsemelerini sağlamak ve iş sağlığı ile ilgili temel prensipleri anlamalarını desteklemek açısından kritiktir. Bu eğitimler, özellikle acil durumlarla başa çıkma, kişisel koruyucu ekipman kullanma ve iş ekipmanlarını doğru bir şekilde kullanma gibi konularda pratik beceriler kazanmalarına yardımcı olabilir. Eğitimlerin tüm okul personeline yönelik olması, İSG kültürünün daha etkin bir şekilde benimsenmesini ve uygulanmasını sağlar. Bu, iş yerindeki güvenliği ve sağlığı artırarak, kazaların ve sorunların önlenmesine katkıda bulunabilir. Ayrıca, tüm çalışanların İSG konusundaki bilinç düzeyinin yükselmesi, iş yerinde daha sağlıklı bir iletişim ve işbirliği ortamının oluşmasına da olanak tanır.

Yivli tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen 'İstanbul Zeytinburnu ve Fatih ilçelerindeki anaokullarında çalışan öğretmenlerde, iş sağlığı ve güvenliği alanında farkındalık oluşturma uygulamaları' ile ilgili tez çalışması, anaokulu öğretmenlerinin İSG konusundaki farkındalıklarını ve uygulamalarını değerlendirmek amacıyla yapılan bir anket çalışmasını içermektedir. İstanbul'un Fatih ve Zeytinburnu ilçelerinde bulunan 26 farklı anaokulundan 120 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilen araştırma, ilginç bulgulara işaret etmektedir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu risk değerlendirmesi kavramını bilmemekte ve devlet okullarında bu değerlendirmelerin yapılmadığı belirtilmektedir. Buna karşılık özel okullarda risk değerlendirme çalışmalarının hayata

geçirildiği tespit edilmiştir. Araştırma, genel bir risk değerlendirmesi yapılmasının ve alınması gereken düzeltici ve önleyici tedbirlerin belirlenmesinin önemini vurgulamıştır. Bu sonuçlar, anaokulu öğretmenlerinin İSG konusundaki farkındalıklarını artırmak ve güvenli çalışma ortamları oluşturmak adına eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının önemine işaret etmektedir.

Birken'in 2018 yılında yazdığı 'Anaokulu öğretmenlerinin mesleklerine yönelik iş sağlığı ve güvenliği algılarının değerlendirilmesi' ile ilgili tez çalışması sonuçlarına göre, öğretmenlerin en fazla yaşadığı sağlık sorunlarının baş ve bel ağrısı, gerginlik ile ses kısıklığı olduğu rapor edilmiştir. Bu sağlık sorunları ile öğretmenlik mesleği arasında bir ilişki olduğu belirtilmiş, öğretmenlerin meslekleri nedeniyle bu sorunları daha sık yaşadığı vurgulanmıştır. Ayrıca, tespit edilen sağlık sorunlarının meslek hastalığı kapsamında değerlendirilerek gerekli önlemlerin alınması gerektiği vurgulanmıştır. Araştırma, anaokulu öğretmenlerinin karşılaştıkları riskleri ve bu risklerin sağlık üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu tür çalışmalar, öğretmenlerin çalışma ortamlarında daha sağlıklı ve güvenli koşullarda görev yapmalarını desteklemek, potansiyel riskleri belirleyerek önleyici tedbirler alınmasına katkı sağlamak adına önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

Kilitçi, (2018) tarafından gerçekleştirilen 'Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına ilişkin yönetici görüşleri' başlıklı araştırma sonuçlarına göre, İSG eğitimlerinin "kısmen" yeterli olduğu belirtilmiş ve okullarda oluşturulan İSG kurullarının fonksiyonel olmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bünyesindeki İSG uzmanlarının yeterli seviyede olmadığı rapor edilmiştir. Bu sonuçlar, Meslek Teknik Liselerinde İSG uygulamalarının geliştirilmesi ve güçlendirilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. İSG eğitimlerinin daha etkili hale getirilmesi, kurulların daha işlevsel olması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve MEB bünyesindeki İSG uzmanlarının sayısının ve yetkinliklerinin artırılması, okullardaki iş sağlığı ve güvenliği konularında daha güçlü bir altyapının oluşturulmasına katkı sağlayabilir.

Cereci ve Çetin'in 2019 yılında yayınladığı 'İş sağlığı ve güvenliği mevzuatından kaynaklanan sorumluluklarına ilişkin okul müdürü görüşleri' araştırmasına göre, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) uygulamalarındaki sorumlulukların okul müdürlerine ek görevler yüklediği belirtilmiş, ancak bu görevlerin aslında okulların daha sağlıklı ve etkili

bir hale gelmesine avantaj sağlayabileceği vurgulanmıştır. Bu noktada, İSG uygulamalarının okul müdürleri açısından bir dizi avantaj içermesi önemlidir. İlk olarak, okul müdürlerinin İSG sorumluluklarını yerine getirmesi, çalışanların ve öğrencilerin sağlığına odaklanarak güvenli bir öğrenme ve çalışma ortamı sağlamalarını içerir. Bu, okulun genel performansını artırabilir, çünkü sağlıklı bir çevrede çalışan ve öğrenen bireyler, daha motive olabilir, verimliliklerini artırabilir ve daha başarılı olabilirler. İSG uygulamalarının sürdürülebilir bir kültür oluşturması, okul müdürlerine kurumlarına öncülük etme ve liderlik yapma fırsatı tanır. İSG konusunda etkin bir liderlik, okul personeli arasında farkındalığı artırabilir ve güvenlik standartlarının sıkı bir şekilde uygulanmasını teşvik edebilir. Bu da iş sağlığı ve güvenliği konularında daha etkili bir koruma sağlayabilir. Ayrıca, İSG uygulamalarının okul müdürleri tarafından etkili bir şekilde yönetilmesi, okulun itibarını artırabilir. Veliler, öğrencilerin güvenliğine ve sağlığına verilen önemi değerlendirirler ve bu, okula olan güvenlerini artırabilir. Bu durum, okulun öğrenci kaydını artırabilir ve toplumda daha olumlu bir imaj oluşturabilir.

Uzun'un 2019'da yaptığı 'Mesleki ve teknik okullarda iş sağlığı ve güvenliği bilinci' çalışması, iş güvenliğinin mesleki ve teknik okullardaki öğrenciler, öğretmenler, okul idaresi ve işletmeler açısından önemini vurgulamaktadır. Çalışma, iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin bu gruplara verilmesinin kritik bir öneme sahip olduğunu belirtmektedir. İSG bilincinin oluşturulmamasının, hem işçilere hem de işverenlere büyük zararlar verebileceği üzerinde durulmaktadır. Mesleki ve teknik okullarda, öğrencilerin genellikle pratik eğitim aldıkları, iş yerlerine daha fazla yaklaştıkları bir ortamda iş sağlığı ve güvenliği bilincinin oluşturulması, gelecekteki meslek hayatları için kritik bir önem taşır. Öğrencilere, mesleklerini icra ederken karşılaşılabilecekleri potansiyel riskleri anlamaları ve bu risklere karşı nasıl korunacakları konusunda bilgi verilmesi, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesine yardımcı olabilir. Öte yandan, öğretmenlerin ve okul idaresinin de iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgili olmaları, öğrencilere örnek olmaları ve güvenli bir öğrenme ortamı oluşturabilmeleri açısından önemlidir. İSG bilincinin eksikliği, iş kazalarının ve sağlık sorunlarının artmasına neden olabilir, bu da hem öğrencilerin hem de çalışanların sağlığını olumsuz yönde etkileyebilir. Sonuç olarak, Uzun'un çalışması, iş sağlığı ve güvenliği bilincinin mesleki ve teknik okullardaki tüm paydaşlar için kritik bir faktör olduğunu vurgulayarak, bu alanda eğitim ve farkındalık artırma çabalarının önemini vurgulamaktadır.

Özay ve arkadaşlarının 2020’de yaptığı ‘Okul sağlığı uygulamalarının iş sağlığı ve güvenliği açısından değerlendirilmesi’ ile ilgili araştırmada, iş sağlığı ve güvenliği risk faktörlerinin belirlenmesi ve ortadan kaldırılması yönünde yapılan çalışmaların önemi vurgulanmıştır. Ancak Öz’ün (2009) araştırmasına göre, öğrenciler İSG uygulamaları kapsamında okulda yeterli güvenlik önlemi alınmadığını düşünseler de, öğretmenler ve arkadaşları sayesinde okulu güvenli bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu çelişkili algı, okul müdürlerinin İSG uygulamalarında belirgin bir sorumluluk taşıdığı ve bu konuda öğrencilerin algısını etkileyebilecek faktörleri göstermektedir. Araştırmanın sonuçlarına göre, okul müdürlerinin bu uygulamalarda üstlendikleri sorumluluk karşısında belirgin bir baskı hissettikleri veya tedirginlik yaşadıkları görülmüştür. Bu durum, öğrencilerin okulu güvenli bir ortam olarak algılamaları için daha fazla çaba sarf etmeleri gerektiğini işaret etmektedir. Okul müdürlerinin İSG uygulamalarındaki odaklarının, özellikle okul içi düzenlemeler üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Bu sonuçlar, okullardaki iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının sadece fiziksel düzenlemelerle sınırlı olmamakla birlikte, aynı zamanda öğrenci algısı, farkındalığı ve güven duygusunu da içermesi gerektiğini göstermektedir. İSG politikalarının başarıyla uygulanabilmesi için, okul yönetimlerinin öğrenci perspektifini anlamaya ve bu doğrultuda gerekli önlemleri almaya odaklanmaları önemlidir.

Tekin ve arkadaşlarının 2021’de ‘İlkokul Öğrencilerinin İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimi Algısının Değerlendirilmesi’ adlı araştırması, iş güvenliği kültürünün okullar için taşıdığı önemi vurgulayarak, İSG eğitimlerinin okul çalışanları ve öğrenciler üzerinde olumlu bir etki yarattığını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, İSG kültürünün oluşturulmasının, okulun genel refahını artırmanın yanı sıra, sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlamak açısından kritik bir rol oynadığını göstermektedir. İlk olarak, İSG eğitimleri, okul çalışanlarına ve öğrencilere iş yerindeki potansiyel riskleri anlama ve bu risklere karşı nasıl korunacaklarını öğrenme fırsatı tanır. Bu eğitimler, bilgi düzeyini artırarak çalışanların ve öğrencilerin güvenlik konusundaki farkındalıklarını güçlendirir. Bu, her bireyin günlük iş ve öğrenme faaliyetlerini daha güvenli bir şekilde gerçekleştirmelerine olanak sağlar. İSG kültürünün oluşturulması, okul topluluğunun genel refahını artırabilir. Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı, çalışanların ve öğrencilerin ruhsal ve fiziksel sağlığını olumlu yönde etkileyebilir. Bu durum, okulun genel atmosferini iyileştirerek motivasyonu artırabilir ve öğrenme ortamını olumlu bir

şekilde etkileyebilir. Ayrıca, İSG kültürü oluşturmak, okulun topluluk içindeki güvenilirliğini artırabilir. Veliler, çocuklarının güvenli bir ortamda eğitim aldığından emin olmak isterler. İSG kültürü, velilere okulun bu konuda ne kadar ciddi olduğunu göstererek, okulun itibarını yükseltebilir ve toplumda olumlu bir etki bırakabilir.

Taşdemir ve Gür'ün 2021'de yaptığı 'Sınıf Öğretmenlerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Öz Yeterliği' araştırması, Iğdır ilinde görevli sınıf öğretmenlerinin İSG öz yeterlik araştırma sonuçlarına göre, sınıf öğretmenlerinin İSG öz yeterlilik algı seviyeleri ile çalışma durumu ve hizmet süresi değişkenleri arasında istatistiksel düzeyde anlamlı bir farklılık olduğu rapor edilmiştir. Ancak, daha önce İSG eğitimi alma değişkeni ile anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu sonuçlar, sınıf öğretmenlerinin İSG öz yeterlik algılarının, çalışma durumu ve hizmet süresi gibi faktörlere bağlı olarak değişebileceğini göstermektedir. İSG konularında öğretmenlerin bilgi düzeylerinin ve öz yeterlik algılarının artırılması için özellikle deneyim ve çalışma koşullarının dikkate alınması gerekliliğini vurgular.

Yıldırım ve Uğurlu'nun 2022'de yaptığı 'Okullarda iş sağlığı ve güvenliği: açılımlı karma yöntem' araştırmasının sonuçlarına göre, öğretmenlerin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin algılarının oldukça yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma, bu yüksek algının okullarda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çeşitli önlemlerin ve tedbirlerin alındığını gösterdiğini ortaya koymaktadır. Araştırma bulgularına göre, okullarda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yapılan çalışmaların etkili olduğu, yönetsel önlemler ve tedbirlerin alındığı belirtilmektedir. Ayrıca, yaşanan sorunların tespit edilerek çözüme kavuşturulduğu, iş sağlığı ve güvenliği konularında yöneticiler ve çalışanlar arasında iş birliği ve etkili iletişimin sağlandığı ifade edilmektedir. İSG kriterlerine uyulduğu, düzenli eğitimlerin belirli bir plan ve program doğrultusunda düzenlendiği ve bu süreçte iş sağlığı ve güvenliği konularında farkındalığın arttığı vurgulanmaktadır. Bu sonuçlar, okullarda iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilincin ve farkındalığın yüksek olduğunu göstererek, kurumların bu konuda etkili önlemler alarak güvenli bir öğrenme ortamı sağlamak için çaba sarf ettiklerini göstermektedir. Bu tür pozitif bulgular, İSG uygulamalarının başarılı bir şekilde yürütüldüğünü ve öğretmenlerin bu konuda aktif bir rol üstlendiğini göstermek açısından önemlidir.

1.2 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAVRAMI

İş Sağlığı ve Güvenliği, çalışan bireylerin iş alanında işin yürütülmesi esnasında maruz kalabilecekleri sağlık sorunlarının oluşmasına neden olabilecek her türlü risk ve tehlikelerin bertaraf edilmesini kapsayan sistemli ve bilimsel çalışmaların tümüdür. İnsan sağlığı ve güvenliğinin ön planda tutulduğu bir çalışma sistemi ihtiyacı güncel zamanlarda olmasa da iş güvenliğinin sosyolojik açıdan benimsenmesi ve edinilen tecrübelerle çok da zaman almamıştır(Ceylan, 2012).

İş sağlığı ve güvenliği kavramları bir bütün halindedir. Bahse konu kavramların hizmet ettiği ortak amaç, iş kazaları ve meslek hastalıklarının bertaraf edilmesi, böylece işçilerin sağlık ve yaşama haklarının korunma altına alınmasıdır. Çalışan sağlığı, sağlıklı bir iş alanı için gerekli sağlık kurallarını benimserken; iş güvenliği, çalışanın hayatına ve fiziki yönden maruz kalabileceği tehlike ve risklerin bertaraf edilmesi için gereken teknik kuralların tamamını kapsar. (Akbolat & Işık, 2012)

İş ortamlarındaki çalışma şartlarının sağlıklı ve güvenli olması sonucunda kazaların ve meslek hastalıklarının azalmasını sağlayan bilim çalışmalarıdır. Tüm bilimsel çalışmaların nihai amacı insanların yaşam haklarını korumayı hedefler. İş güvenliği hakkı, ilk amaç olarak çalışanın hayatını ve sağlığını teminat altına almayı benimser. Hakkın uygulanması, çalışanların yaşam haklarının her zaman öncelik olarak benimsenmesi ve tehlike ve risklerin olmadığı bir iş alanının oluşturulmasıyla gerçekleşir (Limon, 2012).

İşçinin yaşamını sürdürmesi için tek kaynağı ücreti olduğu için, işçi ve işveren arasındaki ilişkisinin devamlılığı açısından işçinin geçim kaynakları sınırlıdır. Ücret kısmını karşılayan işverenine karşı ekonomik olarak bağımlılığı vardır. İşçi ve işveren arasındaki bu ekonomik ağırlığa sahip olan işverenin işçi lehine bir denge oluşturabilmesi ve işçinin koruma altına alınması gerekir. İş sözleşmesinin sürekliliği bakımından, çalışanın da işverenine karşı kişisel yönden bağılılığı sonucunu ortaya çıkarır. Bu nedenle iş ilişkisi devam ettiği sürece çalışan, işin yerine getirilmesi açısından işverenin otoritesi altındadır. İşlerin yürütülmesi esnasında çalışan, işin ve işyerinin özelliğinden kaynaklanan tehlike ve riskler sebebi ile fiziken ve ruhen tehlike altındadır. Bu yüzden çalışanın maruz kalabileceği hayati tehlikelerden

korunması, yaşama hakkı ile bağlantısı sebebiyle işçi-işveren ilişkisi ile kalmayıp kamusal bir zorunluluk halini alır. (Yıldız, M. (2018).

İSG kurumunun tanımı ile sosyal güvenlik kavramı arasında karışıklıklar meydana geldiği görülmektedir. İSG kurumunun kapsadığı alan yalnız çalışanlar olmamakla beraber işletmenin tümünü ve üretim faktörünün de güvenliğini kapsamaktadır. İş alanlarında üretim faktörünün güvenliğinin sağlanmasıyla, verimliliğin de artması gerçekleşir ve beraberinde işin ekonomik tarafı da gelişme gösterir. İşletme açısından İSG kurumunun faal halde olması işletmenin de güvenliğini sağlamış olur. İSG kurumu için engel teşkil eden faktörleri aşmak için kabul edilen tezlerden olan; kavramın yönetimlere maliyet yükü olması fikrini terk ederek verimlilik unsuru olarak kabul edilmelidir. Bu düşünce sistemi, işletmeler açısından rekabet gücü anlamına gelmektedir. Multidisipliner özelliği olan kavram, tüm faktörleri tarafından katkılarının olmasıyla birlikte düzeltmekten daha çok koruyucu niteliği ön plana çıkmaktadır (Limon, 2012).

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunun kapsamında daha çok işverene getirilen genel yükümlülükler:

- Mesleki riskleri önleyici tedbirlerin alınması, işçilere bilgilendirme ve eğitim verilmesini de kapsayacak şekilde tüm tedbirin alınması, koordinenin gerçekleşmesi, gerekli ekipmanların tedariki, sağlık ve güvenlik önlemlerinin gelişen koşullara uyumlu hale getirilmesi ve halihazırdaki durumun daha iyi olması için gereken çalışmaların yapılması,
- İş alanında uygulanan tedbirlerin uygulanırlığının gözlemlenmesi, denetimi ve aksaklıkların ortadan kaldırılması,
- Risk değerlendirme faaliyetinin sürekli faal halde olması ve denetimi,
- İşçiye görev verilirken, işçi için sağlık ve güvenlik açısından uygunluğunu sağlamak,
- Yetkisiz kişilerin olmaması gereken yerlerde bulunmaması için gereken önlemleri almak,

Belirtilen sorumluluklar doğrultusunda;

- Mesleki risk ve tehlikelerin bertaraf edilmesi ve bu risk ve tehlikelerden

korunulması amacıyla yapılan çalışmaları da kapsayacak, İSG kurumuna ait hizmetlerin yerine getirilmesi için;

- Görevlendirilen kişi veya hizmet alınan kurumun görevlerini ifa etmeleri için tüm ekipman ve ortamın sağlanması,
- İş alanında İSG kurumunun hizmetlerini yürütenler arası plan ve koordinasyonun sağlanması.
- Maruz kalınan ya da maruz kalınabilecek muhtemel hususlar hakkında; görevlendirilen kişi veya hizmet alınan kurum ve kuruluşları, diğer işyerlerinden çalışmak için kendi iş alanına gelen işçileri ve onların işverenlerini bilgilendirmek,
- Risk değerlendirmenin etkin bir biçimde faal halde olmasını sağlamak,
- Acil durumlar karşısında meydana gelen olumsuz etkilerden korunmak amacıyla gereken ölçüm ve değerlendirmelerin yapılması ve planı hazırlamak.
- İş ortamı, kullanılan madde ve ekipmanlar ile çevre şartlarının dikkate alınmasıyla oluşabilecek acil durumların öngörülerek değerlendirilmesi, işçileri ve iş ortamını etkileyecek olan ve olası acil durumları belirleyerek meydana gelen etkilerin önlenmesi ve etkisini azaltabilecek önlemleri almak.
- Acil durumlar karşısında mücadele etmek için iş alanının büyüklüğü ve sahip olduğu özel tehlikeler, işin özelliği, işçi sayısı ile işletmede bulunan diğer kişilerin dikkate alınmasıyla; önleyici tedbir, koruma yöntemleri, tahliye, yangın tedbirleri, ilk yardım ve benzer konularda uygun ekipmana sahip ve belirtilen konularda eğitim ve donanımlı yeterli sayıda kişinin görevlendirilmesi, gereken araç ve gereçlerin tedarik edilmesiyle eğitimleri ve tatbikatların yapılması ve ekiplerin her zaman hazır bir şekilde bulunmalarını sağlamak.
- Önlenemeyen, yakın ve ciddi tehlikenin teşekkül etmesi durumunda; işçilerin işi derhal bırakarak iş alanını terk ederek güvenli bir yerde bulunmaları için, daha önceden gerekli düzenleme ve tedbirlerin alınarak herkese gereken talimatları vermek.
- Meydana gelen tüm iş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıt altına almak,

gereken incelemelerin yapılarak bu konularda ilgili raporları hazırlamak.

- İş kazası meydana gelmesinden sonraki üç iş günü içinde SGK'na bildirmek.
- İşçilere iş ortamında meydana gelecek sağlık ve güvenlik risklerini göz önünde bulundurarak sağlık kontrolüne tabi tutulmalarını sağlamak.
- İş ortamında İSG kurumunun faaliyetlerinin sürdürülebilmesi amacıyla, işçi ve işçi temsilcilerini iş alanının niteliklerini de göz önünde bulundurarak; iş ortamında maruz kalınabilecek riskler ve tedbirler hususunda bilgilendirmeler kapsamlı bir biçimde yapılmalıdır.
- İSG kurumunun ana başlıklarını oluşturan hususlar, kayıtlar ve düzenlemeler destek elemanları ve işçi temsilcilerinin ulaşmasını sağlamak
- İşçilerin İSG kurumu ile ilgili eğitimlerini almasını sağlamak. Eğitimi özellikle; iş başlangıcında, iş alanı değişikliğinde, iş araç gerecinin değişmesi durumunda veya yenilen teknolojik uygulamalar olması hâlinde vermek.
- İş alanının farklı bölümlerinde var olan risk ve tehlikeler ile işçi sayılarını dikkate alarak eşit dağılıma hassasiyet göstermek suretiyle, işçiler arasında gerçekleşecek seçim ya da seçim olmaması halinde atama yapılması,
- İş ortamını birlikte kullanan birden fazla işverenin paylaşması halinde; iş temizliği ile İSG kurumuna ait tedbirlerin uygulanması esnasında iş birliği yapma, işin niteliği dikkate alınarak tehlike ve risklerin bertaraf edilmesi ve bu amaçla yapılan çalışmaların koordineli olarak yapma, bilgilendirme ile koordinasyonun sürekliliğini sağlama.
- İşçilerin iş ortamına, yasaklı madde ya da sarhoş bir şekilde gelmek ve iş alanında alkol ya da yasaklı madde kullanmama kuralına uymalarını sağlamak, gerektiği durumlarda iş alanı eklentilerinden sayılan bölümlerde, hangi haller ve zamanda ne gibi şartlarla alkol alınabileceğini belirlemek.
- Büyük endüstriyel kaza meydana gelebilecek işletmeler iş alanının büyüklüğüne göre büyük kaza önleyici politikalar belgesi ya da güvenlik raporunu oluşturmak (Güvenlik raporu hazırlamakla yükümlü olan işveren, hazırlanan güvenlik raporlarının içerik ve yeterlilikleri Bakanlıkça incelenmesi sonrasında işyerlerini işletmeye açabilir.) (6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu)

Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesinde Özellikli Durumlar:

- İş alanı dışından yetkili ve uzman kişi ya da kurumlardan hizmetin alınması, işletme sahibinin yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.
- İşçilerin sahip oldukları sorumluluklar, işverenin yükümlülüklerini etkilemez.
- İşletme sahibi, İSG kurumuyla alakalı önlemlerin maliyetini işçilere yansıtamaz.

İşletme sahibi sorumluluklarının ifası esnasında aşağıdaki ilkeleri dikkate alması gerekir;

- a) Risklerden sürekli bir şekilde kaçınmak.
- b) Kaçınılması olanaksız risklerin analizini yapmak.
- c) Risklerle en temelini göz önünde bulundurarak mücadele etmek.
- d) Gelişen teknik konulara uyum sağlamak.
- e) Tehlikeli durumun bertaraf edilmesi için tüm tedbirleri almak.
- f) Teknolojik koşullar, iş kuruluşt, çalışma koşulları, sosyal bağlantılar ve iş ortamı ile ilgili öğelerin etkilerini kapsayacak biçimde istikrarlı ve genel bir önleyici politika geliştirmek.

İş sağlığı ve güvenliği temelde insan sağlığının çalışan için bir hak, işveren için ise uyulması gereken zorunlu kurallar bütünüdür. İş sağlığı ve güvenliğinin yerine getirilmesi için yapılması gerekenler, bilhassa işverenlerin bu konudaki sorumlulukları, değişen teknolojik yenilikler, doğabilecek yeni riskler ile meslek hastalıkları ve iş kazasını ortadan kaldırmak amacıyla oluşan daha etkili işyeri örgütlenme sistemlerine yönelik fikirler yönünde değişiklik göstermektedir. Bu değişikliklerin yerine getirilmesi, sadece yasal düzenlemelerle sağlanmakla birlikte iş sağlığı ve güvenliği konusunu düzenleyen kuralların değişimi genellikle işverenlerin bu konudaki sorumluluklarını etkilemektedir. İş alanı haricindeki yetkili kişi ve kurumlardan hizmetin alınması, sorumlulukların bittiği anlamına gelmez. İşveren her zaman asıl sorumludur. İşçilerin İSG kurumuyla ilgili sorumlulukları, işverenin yükümlülüklerini etkilemez. İşveren, İSG kurumunun hayata geçirilmesinde oluşacak maliyeti işçilere yansıtamaz (Ceylan, 2012).

İş hukukunun, çalışma ortamının insana uygun şekilde oluşturulmasından oluştuğu ve insan odaklı bir çalışma düzeninde öncelikle işçinin beden ve ruh sağlığı için tehdit oluşturan risklerin bertaraf edilmiş sağlıklı ve güvenli bir çalışma sistemini

esas aldığını düşündüğümüzde iş sağlığı ve güvenliği kurumunun, mevcut hukuk disiplini içindeki yeri ve önemi daha iyi anlaşılacaktır.

Çalışanın işverene karşı kişisel yönden bağımlılığı bulunması sebebiyle, iş ilişkilerinde çalışanın kişilik haklarının korunması için, özel bir durum oluştururken çalışanın kişilik haklarını korumak, gözetmek işverenin yönetsel hakkını sınırlar. Çalışanın bağıllık borcunun karşılığı işverenin çalışanı gözetme ve koruma borcu ile karşılıklıdır. (Çelik, S. 2016).

Çalışan sözleşmelerinde, işveren ve işçi sözleşme gereği üstlendikleri sorumlulukları, ilk olarak sözleşmeye uygun olması şartıyla gerçeklik ve iyi niyet kurallarına uygun olarak ifa etmeleri yeterlidir. İş akdinde ücret ödeme ve iş görme kavramlarının yanında, sadakat faktörünün bir gereği olarak çalışanın, işverenin ve işyerinin kazanımlarını en iyi şekilde koruması, bu kazanımlara zarar verebilecek her türlü tutumdan kaçınması, sonucunu doğuran bağıllık ve işverenin de çalışanı koruyarak onun iş sağlığı ve güvenliğini sağlanması ve eşit işlem yapma borcundan söz edilir.

1.3 EĞİTİM KURUMLARINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Bu bölümde; eğitim kurumlarında İSG, İSG kurulları, okullardaki risk etmenleri ve alınabilecek önlemler, KKD'ler, acil durum planları, eğitim kurumlarında yaşanan kazalara ait istatistikler, eğitim kurumlarında yaşanan kaza örnekleri hakkında yapılan araştırmalar sunularak kavramsal çerçeve tamamlanacaktır.

1.4 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMİ

Yönetim, bir grup insanı önceden belirlenmiş ortak amaç ve hedeflerine ulaşmak için aralarındaki iş birliği ve koordinasyonu sağlama, faaliyetlerini planlama, organizasyonu yapma, motive etme, yöneltme ve kontrol edilme süreçleri olarak tanımlanabilir (Şimşek & Çelik, 2015).

Yönetimlerin karşılaştıkları önemli konulardan biri de çalışanların sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamına sahip olmaları hususudur. Yönetimler bu ortak amaç ve hedef doğrultusunda elindeki imkânları belirli bir plan ve sistem dâhilinde kullanmaları gerekmektedir. Bu konuda iş sağlığı ve güvenliği literatürü incelendiğinde karşımıza yönetim sistemi kavramı çıkmaktadır.

İş Sağlığı ve güvenliği Yönetim Sistemi: Çalışma hayatını, üretkenliği, sağlık ve güvenlikle ilgili olarak tedbir almak için öncelikle var olan durumun analizini yaparak, tespit edilen bu riskleri ortadan kaldırmak için yasal mevzuat ile bütünleşmiş programların yapıldığı ve uygulandığı, tüm çalışmaların istenen bir düzen dâhilinde kayıt altına alındığı, ilgililere iletildiği, yapılmakta olan çalışmaların an ana izlenip denetlendiği çeşitli yönetim sistemlerine “İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri” (İSGYS) denilmektedir (Özkılıç, 2005).

İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemleri, riskleri önlemeye yönelik, proaktif yaklaşımı benimsemiş, işyerinde uygulanmakta olan farklı yönetim gerekleri ile bütünleşebilen sürekli değerlendirme ve sürekli iyileştirme unsurları ile geleneksel programlarından ayırt edilir (Eren, 2015).

2018 yılı mart ayında Uluslararası Standardizasyon Organizasyonu (ISO)’nun ve aynı yılın nisan ayında Türk Standart Enstitüsü TSE tarafından yayınlanan ISO 45001:2018- İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi standardı Mart 2021 tarihinden itibaren OHSAS 18001 Yönetim Sisteminin yerine uygulanmaya başlamıştır. Aynı tarihte okullarda da uygulanmaya başlanan TS ISO 45001:2018- İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri aşağıdaki hedefleri içermektedir:

- Güvenli ve sağlıklı iş yeri ortamı sağlama,
- İş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçebilme,
- Yasal ve düzenleyici şartların sağlanması,
- Sistematik yapının sağlanması,
- Sürekli iyileştirilmenin sağlanması (TSE. İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetim Sistemi, 2021).

ISO 45001’in temel amacı, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yerel ve uluslararası yasal mevzuat ve standartları da göz önünde bulundurarak, işletmedeki söz konusu riskleri azaltmak ve hatta ortadan kaldırarak, çalışanlar için sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak ve bu durumun devamlılığını sağlamaktır. ISO 45001’i diğer yönetim sistemlerinden ayıran en önemli fark, yürürlükteki mevzuatın gerekliliklerinin mutlak surette dikkate alınmasını gerektirmesidir (Yılmaz, 2019).

1.5 OKULLARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Toplumsal yapının önemli bir kurumu olan okullar birçok görevi yerine getirmektedir. Öğrencileri bazı temel eğitim aşamalarından geçirdikten sonra ilgi, yetenek ve kabiliyetlerine uygun olarak hayata hazırlayarak ülkenin ihtiyaç duyduğu yeni teknoloji ve gelişmelere açık bireyleri ekonomiye kazandırmak gibi görevi vardır. Bunun yanı sıra onlara toplumsal nizamı, değerleri ve sosyal rollerin örnek yorumlamalarını sistemli olarak öğretmek toplumsal gelişmenin, bütünleşmenin ve kaynaşmanın da aracı olmak gibi görevleri bünyesinde barındırmaktadırlar.

Okullar bireyleri çalışma hayatına hazırlamayı, nitelikli insan gücü haline getirmeyi, ilgi ve yeteneklerine göre geliştirmeyi, sosyal konularda bilinçlendirmeyi ve farklı bakış açıları doğrultusunda düşündürmeyi de amaçlamaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda eğitim öğretim faaliyetlerinin yürütüldüğü okullarda kullanılan öğelerden biri mekân diğeri ise zamandır. Oyun alanları, sınıflar, amfi, atölye, laboratuvar, kütüphane, konferans salonları, uygulama alanları, çeşitli sosyal sanatsal ve kültürel sportif etkinliklerin yapıldığı alanlar sistematik olarak belirli zaman ve aralıklarla eşgüdümsel olarak öğrenciler, öğretmenler, idareciler, memurlar ve diğer personeller tarafından sürekli kullanılmaktadır. Bir başka deyişle okulun yapısı içerisinde bulunan toplumsal, bireysel, ekonomik, siyasal, felsefi işlevleri ile birlikte çeşitli olayların, nesnelerin, kısımların, değerlerin birbirlerine olan karşılıklı etkileşiminden meydana gelen aktif, hareketli, dinamik bir etkileşimi vardır (Uğurlu, 2015).

Millî Eğitim Bakanlığı'nın açıkladığı 2023-2024 eğitim öğretim yılına ait istatistik verilerine göre örgün eğitimde öğrenci sayısı 18 710 265, öğretmen sayısı 1 168 896, derslik sayısı 742 829, okul sayısı ise 75 467'dir. Yine Yaygın eğitimde öğrenci sayısı 17 536 675, öğretmen sayısı 110 750, derslik sayısı 133 317, okul sayısı ise 20 852'dir (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

Bu kadar büyük ve çeşitlilik gösteren eğitim ortamlarının taşıdığı sağlık ve güvenlik riskleri ile alınması gereken önlemler de aynı oranda önem göstermektedir. Çalışanların sağlıklı ve güvenli ortamlarda çalışmaları, performanslarını ve verimlerini artırarak okulun ve eğitimin kalitesini yükseltecektir. Öte yandan çocuk ve gençlerimizin güvenli okullarda eğitim görmeleri, sağlık ve güvenlik konularına ilişkin riskler hakkında bilgilendirilmeleri, doğru davranış modellerini kazanmalarına yönelik beceri eğitimleri

almaları ve geleceğin işgücünü oluşturacak olan öğrencilerin bu kültürlenme ile çalışma hayatına atılmaları büyük önem taşımaktadır.

6331 Sayılı Kanunu'nun 2. maddesi, "Bu kanun; kamu ve özel sektöre ait tüm işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır." denilerek kamu sektöründeki tüm işyerleri ve personel yasal çerçevede İş sağlığı ve güvenliği çalışmaları kapsamına alınmıştır.

İş sağlığı ve güvenliği kanununda, "*İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan işveren vekilleri, bu Kanunun uygulanması bakımından işveren sayılır.*" denilerek hiyerarşik yapı içinde yer alan değişik kademelerdeki eğitim yöneticileri de işveren vekili sıfatı ile iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili iş ve işlemlerden sorumlu durumdadırlar (Bülbül, 2016).

Aynı kanununda işveren, çalışanların sağlık ve güvenliği ile yükümlü tutularak, risklerin bertaraf edilmesi, çalışanlara eğitim verilmesi, çalışanların bilgilendirilmesi dâhil iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bütün tedbirlerin alınması ve değişen şartlara göre iyileştirilmesi gibi çalışmaları yapmaları istenmiştir. Alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukları gidermek için çalışmalar yapar. Risk değerlendirmesi ile ilgili çalışmaları yapar denilerek işverenin yükümlülüklerini sıralamıştır. Bu yetki ve yükümlülüklerle birlikte kanunun 26. maddesinde idari para cezası yaptırımları öngörülmüştür.

1.6 EĞİTİM KURUMLARINDA GENEL RİSKLER

Eğitim kurumlarında mevcut demirbaş ve genel gözlem yapılarak oluşabilecek riskler aşağıdakigibidir;

- Elektrik çarpması, elektrik yangını, elektrik kabloları,
- Tozların tesisatta birikmesi sonucu yanabilir olması,
- Yangın tüpünün yerinin işaretlerle belirli olmaması ve yangın esnasında kolay bulunabilir olmaması,
- Kaygan zeminde düşme ve yaralanma eğitimsiz çalışanın güvensiz davranışlarının fazla olması
- Acil durum planının yapılmamış olması
- Yetersiz aydınlatma

- Çöplerin birikmesi sonucu hastalıkların meydana gelmesi,
- Atık maddeler
- Acil durumlarda ezilme, yaralanma çoklu ölüm
- Mikrobik ortam, hastalıklar
- Evrakların zarar görmesi maddi kayıp,
- Eklem rahatsızlıkları çeşitli hastalıklar,
- Sabotaj,
- Duruş bozuklukları,
- Kalabalık ortam, düşme, yaralanma ezilme,
- Kullanılan araç ve gereçlerin dezenfekte edilmemesi,
- İş yerinin dezenfekte edilmemesi,
- Temizlik ve dezenfeksiyon işlerinde görevli personelin kişisel koruyucu donanım kullanılmaması,
- Tuvalet ve lavabolarda yeterli miktarda kişisel hijyen malzemesi bulundurulmaması ve dezenfeksiyon yapılmaması,
- Ortak kullanılan su sebili, çay ocağı ve bardakların bulaşıcı hastalık yayması,
- Bulaşıcı hastalık taşıyan kişilerle temas eden kişilerin takip edilmemesi,
- Bulaşıcı hastalık dönemlerinde toplu yemek servisi yapılması, dezenfeksiyona önem verilmemesi,
- Personel ve öğrenci servislerinin temizlik ve hijyenin sağlanmaması, dezenfekte yapılmaması,
- Salgın süresince kullanılan kişisel koruyucu donanımların (maske, eldiven vb.) kullanım sonrası atık kontrolünün sağlanamaması
- Psikososyal destek sağlanmaması.

Çalışanlar için uygun iş alanı oluşturmaının temelinde iş alanlarındaki meydana gelebilecek risklerin “Risk Analizi” ile belirlenmesi, risklerin bertaraf edecek önlemlerle, haber veren sistemlerle, iş düzenlemeleri ve uyumlu çalışma metotları ile yok edilmesi yer almaktadır.

1.7 KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLAR (KKD)

Kişisel koruyucu donanımlar (KKD), çalışanların uygun iş alanı ortamında çalışmalarını oluşturmak için, hem en başta kontrol edilemeyen risk ve tehlikelere karşı korumak için, hem de var olan koşulları en iyi seviye taşımak amacıyla giyilen, takılan ya da elde tutulmak üzere, temel sağlık ve güvenlik gereklerini yerine getirerek tasarlanmış bir teçhizat veya cihazdır.

İş sağlığı ve güvenliğini arttırmak, oluşabilecek kazaları en aza indirebilmek için insan en önemli faktördür. Çalışma sahasında alınması gereken birtakım önlemler vardır. Bunlar; kişisel koruyucu önlemler, yapı işlerinde alınması gereken önlemler, çevresel faktörlerde alınacak önlemler ve örgütsel yapıdaki önlemlerdir.

Resim 1.1: Kişisel Koruyucu Donanımlar (KKD)

İşyerlerinde alınan güvenlik önlemlerinin başlıca amacı, işyerlerinde oluşması muhtemel riskli uygulamaları ve koşulları ortadan kaldırmayı, mümkün değilse dahi riski en aza indirmek için çaba sarf etmeyi hedefler niteliktedir.

Kişisel koruyucu önlemler; işverenlerin yerine getirmesi gereken zorunlu önlemlerin yanında, işçi ve personellerinde yerine getirmek zorunda olduğu hareket ve davranışların tamamını kapsar.

KKD kullanılması kültür haline gelmesi gereken güvenlik anlayışının bir belirtisidir. Çalışanlar çeşitli sebepler türeterek KKD kullanımının öneminin çok uzağında kalmaktadır. Emniyet kemeri ile çalıştıgımda verimsiz oluyorum, baret başımda ağrıya sebep oluyor, kulaklık kulağımda mantar olmasını sağlıyor, gözlük buhar yaptığı için rahat göremiyorum, ayakkabı çok ter yapıyor ve maskeyle nefes almada güçlük çekiyorum gibi sebeplerle KKD kullanımından uzak durmaktadır. Standartları ve kullanılması en ergonomik olanlar seçilmeli, işçilerin KKD'leri kullanmaları teşvik edilmelidir. KKD'ler çalışanlara temini ücretsiz olmalıdır. KKD'lerin kullanımı için uygulamalı ve teorik eğitim en ideal biçimde verilerek doğru kullanılması sağlanmalıdır. İşlevselliğini yitirdiğinde veya eskidiğinde yenisinin temini sağlanmalıdır. İş ile ilgili ihtiyaçlar ve özellikler iyi tespit edilmeli ve en ideal KKD seçimi gerçekleştirilmelidir. Uygun fiyatlı olduğu için istenilen standartlarda olmayan KKD temini fayda yerine işçilere çok daha fazla zarar vereceği unutulmamalıdır. Kişisel koruyucu donanım, risk ve tehlikeler karşısında devamlı olarak kullanılmasıyla tam anlamıyla koruma sağlar ve çalışanın hayatını kurtarır.

Kişisel koruyucu donanımlar (KKD), işçilerin sağlık ve güvenliğini sağlamak amacıyla, hem başlangıçta kontrolü sağlanamayan risk ve tehlikelere karşı koruma sağlayarak, hem de var olankoşulları daha da iyi seviyeye getirmek için ilgili personel tarafından giyinme, takılma ya da elde tutularak, başlangıç seviyesinde sağlık ve güvenlik gerekliliklerini ifa ederek tasarlanmış bir donatı ya da aygıttır.

Bir ya da daha fazla sağlık ve güvenlik hususunda oluşabilecek tehlike ve risklere karşı koruma unsurunun oluşabilmesi maksadıyla; örnek olarak seviye farkı olan bir işte çalışan personelin dengesini kaybetmek suretiyle düşmemesi amacıyla kullanmış olduğu emniyet kemeri, inşaat ve yapı işlerinde çalışan bir personelin üzerine düşen bir cisim sonucunda başından yara almasını önlemek için başına takmış olduğu baret, gürültü ve ses seviyesi yüksek olan ortamda çalışan bir personelin işitme algısıyla ilgili problemle karşılaşmaması için kulaklarına takmış olduğu tıkaç ya da kulaklık, kaynak işleri yapan bir personelin kullanmış olduğu maske gibi araç ve teçhizatlar KKD'dir.

Kişisel koruyucu donanımları kullanımı amaçları yönünden ikiye ayrıldığı görülmektedir. İlk amacı iş kazalarının önüne geçilmesi, ikinci amacı ise meslek

hastalıklarının önüne geçilmesidir. İş kazalarının önüne geçilmesi amacıyla kullanılan kişisel koruyucu donanımlar gözlük, baret ve emniyet kemeri gibi teçhizatlardır. Meslek hastalıklarının meydana gelmemesi için bahis konusu olan donanımlar ise kulaklık ve maske gibi kullanılan aygıtlardır.

KKD'nin gerekli koruma koşullarını yerine getirebilmesi en başta olması gereken sağlık ve güvenlik özelliklerini karşılamasının yanında amaca yönelik doğru kişisel koruyucu donanımın seçimine ve kişisel koruyucu donanımın doğru bir şekilde kullanımına da bağlıdır. Bu sebeple kişisel koruyucu donanımların kullanım kılavuzları önem arz etmektedir. Kişisel koruyucu donanımın hangi amaçla üretildiği, ne gibi alanlarda kullanımının olacağı, risk ve tehlikelerin özelliklerine göre hangi seviyede ve nasıl koruma sağlayacağı, nasıl kullanılması gerektiği, muhafaza koşulları ve depolanması, bakım ve hijyen gibi hususlarda yeterliliği olan kullanımı için rehber olacak belgelerinin KKD ile birlikte mutlaka tedariki doğru KKD'nin seçimi ve KKD'nin doğru kullanımı bakımından gereklidir.

KKD özellikleri şu şekilde olmalıdır:

- Mevcut KKD'ler tam ve yöntemsal olarak koruma görevini ifa edecek teknik donanıma sahip olmalıdır.
- Koruma görevi olan bu aygıt ve teçhizatın bir tehlike unsuru olmamalıdır.
- Ergonomik özellikleri eksiksiz olmalı, çalışanların vücutlarına uygun ve gerçekleştirilen işe yeterliliği kusursuz olmalıdır.
- Kullanım kolaylığı, bakımı ve temizliği pratik olmalıdır
- İş koşullarına uygun olmalıdır.
- Birden daha fazla KKD kullanılması gerektiğinde, KKD'lerin toplu olarak kullanılması uygun olmalı ve risklere karşı etkili olmalıdır.
- KKD çalışanlara temini, işveren aracılığıyla ücretsiz verilmeli, yapılacak bakım, temizlik ve tamirat bittiğinde, uygun şartlarda muhafaza edilmeli ve kullanıma hazır halde bulundurulmalıdır.
- KKD ile ilgili eğitimlerin tüm çalışanlara verilmesi gerekmektedir.
- Kadrolu veya taşeron çalışan olduğuna bakılmadan bütün çalışanlara ifa edilen işe uyumlu KKD işveren aracılığıyla temini sağlanmalıdır.

KKD talimat ve mevzuatlara uyumlu ve amaca yönelik olarak kullanılmalıdır. Günümüzde geline nokta solunum sisteminin korunmasının önemi çok daha iyi anlaşılmıştır. COVID-19 salgınıyla beraber solunum sistemin sistematik bir şekilde korunması ve aksi durumlarda can kayıplarına neden olunabileceği anlaşılmıştır.

Maruz kalınabilecek kimyasal tehlikenin çeşidine göre özellikli ve geliştirilen eldivenin kullanılması karşılaşılab risk ve tehlikelerin bertaraf edilmesini tam olarak sağlar. Örneğin aşındırıcı ve yağlı özelliği olan malzemelerle çalışıldığı durumlarda nitril kaplı eldivenler gerek rahat çalışma gerekse de aşınmalara karşı dayanıklı olduğu için koruma seviyesi yüksektir.

Ülkelerin ekonomik gelişmeleri ve sürekli değişen küresel çevre ile birlikte işletmeler de büyük değişimler geçirmiştir. Modern teknolojinin doğrudan ilerlemesiyle, işletmeler kendilerini dahada geliştirmiş ve devletler tarafından da çalışanların haklarını korumaya yönelik adımlar atılmaya başlanmıştır.

1.8 ACİL DURUMDA MÜDAHALE VE TAHLİYE YÖNTEMLERİ

Acil durumların meydana gelmesi halinde uyarı verme, arama, kurtarma, tahliye, haberleşme, ilk yardım ve yangınla mücadele gibi uygulanması gereken acil durum müdahale yöntemleri belirlenir ve yazılı hale getirilir.

İşyerinde acil durumların meydana gelmesi halinde çalışanların, ziyaretçilerin ve öğrencilerin bu durumun olumsuz etkilerinden korunması için bulundukları yerden güvenli bir yere gidebilmeleri amacıyla izlenebilecek uygun tahliye düzenlemelerini acil durum planında belirtilir ve çalışanlara ve öğrencilere önceden gerekli duyurular yapılarak acil durum ve tahliye planları okul da görünür yerlere asılarak ilan edilir, gerekli talimatları verilir. Yaşlı, engelli, gebe veya kreş var ise çocuklara tahliye esnasında refakat edilmesi için tedbirler alınır. Tahliye sonrası, okul binasında kalmış olabilecek çalışanların ve öğrencilerin belirlenmesi için sayım da dâhil olmak üzere gerekli kontroller yapılır.

Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri oluşturulurken çalışanlar ve öğrenciler dışında, ziyaretçi gibi işyerinde bulunması muhtemel diğer kişiler de göz önünde bulundurulur.

1.9 YANGIN İLE MÜCADELE

1.9.1 Ekiplerin Kuruluşu, Görevleri ve Çalışma Esasları

Binaların yangından korunması yönetmeliğine göre yapı yüksekliği 30,50 m². den çok olan konut binası ile içinde elli kişiden çok insan olan konut dışı her türlü yapı, bina, tesis, işletme ve içinde iki yüzden fazla kişinin barındığı sitelerde kurulacak acil durum ekipleri şu şekildedir.

- a) Söndürme ekibi bir ekip başı ile birlikte en az 3 kişiden oluşur. Kurumda ortaya çıkabilecek yangın ve diğer acil duruma müdahale ederek genişlemesine önlem almak ve söndürmekle görevlidirler.
- b) Kurtarma ekibi bir ekip başı ile birlikte en az 3 kişiden oluşur. Yangın ve diğer acil durumlarda ilk etapta can kaybının önüne geçmek için çalışma yürütmekle, ikinci etapta mal kaybı kurtarma işlerini yapmakla görevlidirler.
- c) Koruma ekibi bir ekip başı ile birlikte az 2 kişiden oluşur. Yangından dolayı ortaya çıkabilecek panik ve kargaşayı önüne geçmek ve kurtarılan mal, eşya ve evrakı korumakla görevlidirler
- d) İlk yardım ekibi bir ekip başı ile birlikte az 2 kişiden oluşur. Yaralanan veya hastalanan kişilere ilk yardım yapmakla görevlidirler

Sivil savunma lideri, aynı zamanda iç yapılanmalarda, görevli amirin yardımcısıdır. Acil durum ekiplerinin isim, görev ve adreslerini gösteren listeler kurumda görülebilir şekilde asılı olarak bulundurulmalıdır.

1.9.2 Taşınabilir Söndürme Tüpleri

- a) Kâğıt, odun, kömür, gibi katı maddelerin yanma tehlikesinin bulunduğu yerlerde, çok maksatlı kuru kimyevi tozlu ya da sulu,
- b) Akaryakıt (Benzin, Fuel-oil), alkol ve solventler... gibi sıvı maddelerin yanma tehlikesinin bulunduğu yerlerde, kuru kimyevi tozlu veya karbondioksitli ya da köpüklü,
- c) Likit Petrol gazı (LPG), doğalgaz ve hidrojen gibi yanabilen gibi gaz maddelerin yanma tehlikesinin bulunduğu yerlerde, kuru kimyevi tozlu ya da karbondioksitli,
- d) Yanabilen hafif metallerin yanma tehlikesinin bulunduğu yerlerde, kuru metal tozlu, söndürme tüpleri bulundurulur.

Az tehlike sınıfında yer alan okullar da 500 m², tehlike ve çok tehlike sınıfında ise 250 m² için 1 adet 6 kg'lık yangın söndürme tüpü bulundurulması gerekir. Binaların Yangından Korunması Hakkında yönetmelikte açıklanmıştır (Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, 2007).

1.10 İLK YARDIM

Okullarda, ilkyardımcı eğitimlerini alanlar destek elamanı olarak görev yapar. Az tehlikeli işyerlerinde, her 20 çalışan için 1 ilkyardımcı, tehlikeli yerlerde, her 15 çalışana kadar 1 ilkyardımcı, çok tehlikeli yerlerde; her 10 çalışana kadar 1 ilkyardımcı bulundurulması gereklidir (İlkyardım Yönetmeliği, 2015).

1.11 SAĞLIK RAPORLARI, İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIKLARININ KAYIT VE BİLDİRİMİ

İşyerlerinde iş kazaları ve meslek hastalıkları ile sağlık gözetimi kayıtlarının tutulması, bu kayıtların sınıflandırılması, analizi ve dokümantasyonu, zamanında ve usulüne uygun olarak bildiriminin yapılması; iş kazalarının ve meslek hastalıklarının bilimsel ilkeler doğrultusunda detaylı olarak incelemesi; kazalar sonucu ortaya çıkan maddi ve manevi kayıpların önlenmesi, daha güvenli, verimli ve sürdürülebilir bir çalışma ortamının oluşturulması bakımından büyük önem taşımaktadır (Yılmaz, 2019).

Kanuna göre işveren; iş kazaları ile meslek hastalıklarının kaydını tutarak gerekli değerlendirmeleri yapar ve gerekli raporları düzenler. Çalışma ortamlarında meydana gelen fakat yaralanma veya ölüme sebep olmadığı halde, iş donanımlarını zarara uğratan veya uğratma potansiyeli olan ramak kala durumlarını inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenler. İşveren iş kazalarını takip eden üç iş günü içinde; meslek hastalıklarını, öğrendiği zamanı takip eden üç iş günü içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur.

1.12 OKULLARDA FİZİKSEL YAPI İLE İLGİLİ KARŞILAŞILAN RİSK ETMENLERİ

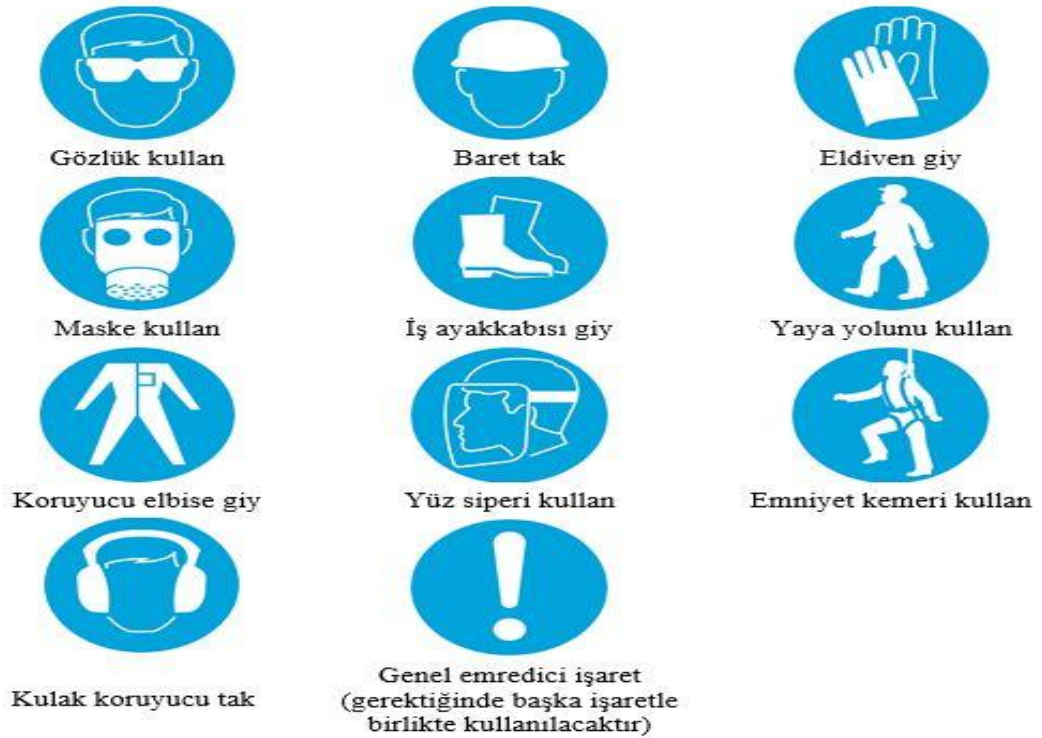
Okul binalarında havalandırma, ısı, ışık, renk, gürültü gibi etmenlerin iyi düzenlenmesinin ve eğitim bölümleri ile donatılarının ihtiyaçlara uygun olarak organize edilmesinin eğitim ve öğretimi olumlu etkileyeceği, başarıyı ve kaliteyi artırmada önemli rol oynayacağı söylenebilir (Cemaloğlu & Gülcan, 2018). Okullarda fiziksel yapısından kaynaklanabilecek riskler, kurum bünyesinde kurulan risk değerlendirme ekibi tarafından tespit edildikten sonra bu risklerin herhangi bir kazaya, yaralanmaya sebep olmadan idare

Resim 1.3: Uyarıcı işaretler

1.13.3 Emredici İşaretler

Bu işaretler daire biçiminde mavi zemin üstüne beyaz piktogram şeklinde olup yapılmasının zorunluluğunu belirtmektedirler.

Resim 1.4: Emredici işaretler

1.13.4 Acil Çıkış ve İlk Yardım İşaretleri

Acil durumlarda kaçış yönünü gösteren bu işaretler dikdörtgen şeklinde veya kare şeklinde olup yeşil zemin üstüne beyaz piktogram olan şeklindedir.

Resim 1.5: Acil çıkış ve ilkyardım işaretleri

1.13.5 Yangın ile Mücadele İşaretleri

Yangın durumlarında gerekli olan bu işaretler dikdörtgen ya da kare olup kırmızı zemin üstüne beyaz piktogram şeklindedir.

Resim 1.6: Yangın ile mücadele işaretleri

1.13.6 Engeller ve Tehlikeli Yerlerde Kullanılan İşaretler

Çarpma, düşme gibi tehlikelerinin bulunduğu yerler, sarı ve siyah veya kırmızı ve beyaz şeritler ile işaretlenir.

Resim 1.7: Engeller ve tehlikeli yerlerde kullanılan işaretler

1.14 PERİYODİK ÖLÇÜM ve KONTROLLER

İşin yapılmasında kullanılan herhangi bir makine, alet, tesis ve tesisatın ilgili yönetmelikte öngörülen aralıklarda ve belirtilen yöntemlere uygun olarak yetkili kişilerce yapılan muayene, deney ve test faaliyetleri, periyodik kontrollerdir. Okullarda periyodik kontroller, yangın tesisatları ve söndürme cihazları, elektrikle ilgili pano, cihaz, topraklama, asansörler, havalandırma bacalar, kalorifer kazanları vb. lerinin yönetmelikte geçen sürelerde yapılması gerekmektedir. Bu ve benzeri türlerde tesisat ve donanımların temizliği, parça değişikliği, ayarı veya yenilenmesi yani periyodik bakımları mesleki yeterliliği olan kişi ve kuruluşlarca yapılmalıdır.

İş sağlığı ve güvenliği kanununa göre, işveren çalışanın çalışma ortamında maruz kalacağı riskleri belirlemede ve bunların kullanımında gerekli kontrol ve önlemleri almaktan sorumludur. Okullarda, kurum amirleri, iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarını yerine getirmesi bakımından işveren sorumluluğunda olmaları nedeni ile sorumluluk alanlarındaki tüm donanım ve tesisatları bakım ve kontrollerini sağlamaları gerekmektedir.

Okullarda periyodik ölçüm ve kontroller, ilgili yönetmelikte belirtilen mühendis, teknik öğretmen, tekniker ve yüksek teknikerler tarafından yapılmaktadır. MEB tarafından teknik öğretmenler, gerekli eğitimleri de alarak ilgili alanlarında Periyodik Kontrol Uzmanı olarak İl İSGB’lerde görev yapmaktadırlar.

BÖLÜM 2

MATERYAL VE YÖNTEM

2.1 ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden olan betimsel model kullanılmıştır. Betimsel tarama yöntemi, nicel araştırma yöntemlerinden biri olup, mevcut durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlar. Bu yöntem, olayları, nesneleri veya bireylerin belirli özelliklerini ve durumlarını tanımlamak için kullanılır. Araştırmacılar, betimsel tarama yöntemiyle geniş veri yığınlarını analiz ederek, belirli bir olguya ilişkin genel bir bakış açısı elde etmeye çalışırlar. Anketler, gözlemler ve doküman incelemeleri gibi çeşitli veri toplama araçları kullanılarak elde edilen veriler, nicel analiz teknikleriyle değerlendirilir. (Ültay vd., 2017)

Bu çalışmada, eğitimde iş sağlığı ve güvenliği (İSG) bilincini ölçmek amacıyla Likert tipi ölçek kullanılarak bir anket uygulanmıştır. Likert ölçeği, katılımcıların belirli ifadeler üzerindeki görüşlerini beşli bir derecelendirme sistemi (kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum) üzerinden ifade etmelerini sağlamaktadır (Likert, 1932).

Araştırmanın modeli, bağımsız değişkenler olarak eğitimin kalitesi, eğitmen yeterliliği, eğitim materyallerinin uygunluğu ve öğrencilerin eğitimden memnuniyeti gibi faktörleri içermekte, bağımlı değişken olarak ise genel İSG bilinci alınmaktadır.

2.2 EVREN VE ÖRNEKLEM

Uygulanacak yöntem seçiminde çağımız teknolojilerinden faydalanılarak internet ortamı üzerinden öğrenci, öğretmen ve okul idarecilerine anket gönderilmiştir. Anketin doğrulunun ölçülmesi amacıyla gönderilen anketlerin doğru kişiler tarafından doldurulduğu telefon ve mail ile teyit edilmiştir. Ankete toplamda 249 öğrenci, 51 öğretmen, 15 yönetici katılım sağlamıştır. Anketler 2024 yılı Nisan ayı içerisinde uygulanmıştır. Veriler, Google Forms aracılığıyla toplanmıştır. Toplanan veriler, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu çalışma, eğitimde İSG bilincini artırmaya yönelik stratejilerin belirlenmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

2.3 VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada kullanılacak anket 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların demografik özellikleriyle ilgili sorular yer almaktadır. Demografik bilgi olarak; öğrencilerin alanları, sınıfları ve cinsiyetlerin, öğretmenlerin ve idarecilerin alanları, yaşları, cinsiyetleri, eğitim düzeyleri mesleki kıdemlerine yönelik sorular yer almaktadır.

Araştırmaya katılacak grupların İSG farkındalık düzeylerinin tespiti için ikinci bölüm olan Uzun (Tarsus;2019) tarafından geliştirilen anket soruları uygulanmıştır. Anketin kullanımı için Uzun (Tarsus;2019) ile görüşülüp gerekli onaylar alınmıştır. Ankete verilecek cevaplar likert tipi (Kesinlikle Katılıyorum=1, Katılıyorum=2, Kısmen Katılıyorum=3, Katılmıyorum=4, Kesinlikle Katılmıyorum=5) şeklinde hazırlanmıştır. Değerlendirme aşamasında aritmetik ortalama için değerlerin aralıklarının eşit olduğu varsayılmıştır. Hesaplama $\text{Puan aralığı} = (\text{En yüksek değer} - \text{En düşük değer}) / 5$ formülü kullanılmıştır. Sonuç olarak çıkan puan aralığı $“(5-1)/5=0,80”$ olarak çıkmıştır. Buna göre maddeler için aralık değerleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2.1: 5’li likert ölçeğine göre madde aralıkları tablosu

ARALIK	MADDELER
1.00-1.80	Kesinlikle Katılmıyorum
1.81-2.60	Katılmıyorum
2.61-3.40	Kısmen Katılıyorum
3.41-4.20	Katılıyorum
4.21-5.00	Kesinlikle Katılıyorum

Anketin SPSS programı üzerinden ölçülen güvenirlik cronbach alfa değeri her anket için ayrı hesaplanmış olup sonuçlar aşağıda belirtilmiştir.

- Yönetici anketi cronbach alfa değeri: 0.904
- Öğretmen anketi cronbach alpha değeri: 0.805
- Öğrenci anketi cronbach alpha değeri: 0.874 olarak çıkmıştır.

Bu değerlerden çıkarılan sonuç, kullanılan ölçeğin güvenirliliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

BÖLÜM 3

BULGULAR VE TARTIŞMA

Analizler 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yöneticilere ait cevaplar, ikinci bölümde öğretmenlere ait cevaplar, üçüncü bölümde ise öğrencilere ait cevaplar yer almaktadır.

3.1. YÖNETİCİ ANKET SONUÇLARI

Araştırma grubunda yer alan yöneticilerin cinsiyet dağılım grafiği aşağıda gösterilmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi Toplamde 15 yönetici ankete katılım sağlamıştır. Bunların 11'i (%73) erkek, 4'ü (%27) kadındır. Bu veriler araştırma grubunda erkek yöneticilerin daha yüksek bir orana sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 3.1: Yönetici Anketi Cinsiyet Dağılım Tablosu

		Frekams	Yüzde (%)
CİNSİYET	Erkek	11	73
	Kadın	4	27
	Toplam	15	100

Araştırma grubunda yer alan yöneticilerin kaç yıldır idarecilik yaptıklarına ait tablo grafiği aşağıda gösterilmiştir. İdarecilik tecrübesi anlamında katılımcıların 4'ü (%27) 1-5 yıl arasında görev yapmakta, 5'i (%33) 5-10 yıl arasında görev yapmakta, 5'i (%33) 10-15 yıl arasında görev yapmakta, 1'i (%7) 20-25 yıl arasında idareci olarak görev yapmaktadır.

Tablo 3.2: Yönetici anketi idarecilik yılı dağılım tablosu

		Frekams	Yüzde (%)
İDARECİLİK YILI	1-5 Yıl	4	27
	5-10 Yıl	5	33
	10-15 Yıl	5	33
	15-20 Yıl	0	0
	20-25 Yıl	1	7
	Toplam	15	100

Bu veriler incelendiğinde, araştırma grubundaki yöneticilerin, yöneticilik tecrübe düzeylerinin oldukça çeşitlendiğini göstermektedir. Orta ve uzun vadeli deneyime sahip yöneticilerin toplam grubun önemli bir kısmını oluşturduğu görülmektedir. Bu çeşitlilik dolayısıyla, araştırma evreninin tecrübe açısından dengeli bir yönetici profili oluşturduğu söylenebilir.

Araştırma grubunda yer alan yöneticilerin idarecilik pozisyonlarına ait tablo grafiği aşağıda gösterilmiştir. Katılımcıların idarecilik pozisyonları incelendiğinde 6'sı (%40) müdür olarak görev yapmakta, 9'u (%60) müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Tablo 3.3: Yönetici anketi idarecilik pozisyonu dağılım tablosu

		Frekans	Yüzde (%)
İDARECİLİK POZİSYONU	Müdür	6	40,0
	Müdür Yardımcısı	9	60,0
	Toplam	15	100,0

Bu dağılım, araştırma grubunda müdür yardımcılarının daha yüksek oranda temsil edildiğini göstermektedir. Dağılımın bu şekilde olması müdür yardımcısı pozisyonunda daha fazla yönetici bulunmasına bağlanabilir.

Araştırma grubunda yer alan yöneticilerin branş dağılımlarına ait tablo grafiği aşağıda gösterilmiştir. Burada dağılım meslek öğretmenleri ve kültür öğretmenleri olarak birleştirilmiştir. Branş bazında dağılım incelendiğinde yöneticilerin 11'i (%73,3) meslek alanı mezunu, 4'ü (%26,7) kültür alanlarından mezun olduğu görülmüştür.

Tablo 3.4: Yönetici anketinin branş bazlı dağılım tablosu

		Frekans	Yüzde (%)
BRANŞ	Meslek Alanı	11	73,3
	Kültür Alanı	4	26,7
	Toplam	15	100,0

Tablo incelendiğinde, meslek alanı mezunlarının yönetici pozisyonlarında daha fazla yer aldığı ve kültür alanı mezunlarının da önemli bir temsil oranına sahip olduğunu göstermektedir. Bu durumdan meslek alanı mezunlarının, mesleki bilgileri ve becerileri sayesinde yönetim pozisyonlarında etkili olabileceğine işaret edebileceği yorumu çıkarılabilir. Ayrıca, meslek alanı mezunlarının pratik deneyimlerinin, idari görevlerde başarı sağlamalarına yardımcı olabileceği düşünülebilir. Kültür alanı mezunları, genellikle sosyal bilimler, sanat ve dil gibi alanlarda eğitim aldıkları için, insan ilişkileri, iletişim ve problem çözme konularında yetkindirler. Bu yetkinliklerin, yönetici pozisyonlarında önemli avantajlar sağladığı yorumunu yapılabilir.

Anketin 1. Sorusu olan “İş sağlığı ve güvenliği dersinin okul dersi olarak verilmesi gereken bir ders olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.5: Yönetici anketi 1. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 1	Kesinlikle Katılıyorum	13	86,7
	Katılıyorum	2	13,3
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Kesinlikle Katılıyorum diyen 13 kişi, yani katılımcıların %86,7'si, iş sağlığı ve güvenliği dersinin okul dersi olarak verilmesi gerektiğini güçlü bir şekilde desteklemektedir. Katılıyorum diyen 2 kişi, yani katılımcıların %13,3'ü de bu görüşü desteklemektedir. Kararsızım, Katılmıyorum ve Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiçbir katılımcı yoktur, yani bu konuda olumsuz ya da nötr bir görüş bildiren katılımcı bulunmamaktadır. Bu sonuçlara göre, katılımcıların tamamının (%100) iş sağlığı ve güvenliği dersinin okul müfredatına eklenmesi gerektiği konusunda hemfikir olduğu söylenebilir. Bu da, iş sağlığı ve güvenliği konusunun eğitim sisteminde yer almasının geniş bir kabul gördüğünü ve önemli bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Anketin 2. Sorusu olan “İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen kurs ve seminerlerin iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.6: Yönetici anketi 2. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 2	Kesinlikle Katılıyorum	10	66,7
	Katılıyorum	4	26,7
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	1	6,7
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Bu sonuçlara göre, büyük bir çoğunluk (yaklaşık %93,4) kurs ve seminerlerin iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor. Bu da, verilen eğitimlerin genel olarak olumlu bir etki yarattığını göstermektedir. Ancak, %6,7'lik bir kesimin bu eğitimlerin etkili olmadığını düşündüğünü de göz önünde bulundurmak önemlidir.

Anketin 3. Sorusu olan “İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili aldığınız kurslarda Kurs hocalarınız tarafından iş güvenliği konusunda yeterince bilgilendirildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.7: Yönetici anketi 3. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 3	Kesinlikle Katılıyorum	5	33,3
	Katılıyorum	9	60,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	1	6,7
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Bu sonuçlara göre katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%93,3) iş sağlığı ve güvenliği konusunda aldıkları kursların etkili olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Buradan da kurs hocalarının bu alanda yeterli bilgilendirme yaptığı sonucunu çıkartılabilir. Ancak %6,7'lik küçük bir kesim, bu bilgilendirmenin yeterli olmadığını düşündüğünü belirtmiştir. Bu görüş, kurs içeriklerinin ve eğitim yöntemlerinin ve kurs hocalarının sürekli olarak gözden geçirilmesi ve gerektiğinde iyileştirilmesi gerektiğine işaret eder.

Anketin 4. Sorusu olan “Sorumlu olduğunuz bina ve laboratuarlarda iş sağlığı güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.8: Yönetici anketi 4. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 4	Kesinlikle Katılıyorum	7	46,7
	Katılıyorum	8	53,3
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Bu sonuçlar, tüm katılımcıların (%100) bina ve laboratuarlarda iş sağlığı güvenliği ile ilgili uyarı levhalarının yeterli olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Katılımcıların çoğunluğu (%53,3) olumlu bir görüş bildirmiş ve geriye kalan %46,7'lik kısım da bu görüşü güçlü bir şekilde desteklemiştir. Kararsız veya olumsuz görüş bildiren katılımcı olmaması, mevcut uyarı levhalarının katılımcılar tarafından yeterli ve tatmin edici bulunduğunu işaret etmektedir.

Anketin 5. Sorusu olan “İş güvenliği levhalarının öğretmen ve öğrencileri iş sağlığı ve güvenliği konusunda yönlendirmede etkili olacağını düşünür müsünüz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.9: Yönetici anketi 5. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 5	Kesinlikle Katılıyorum	10	66,7
	Katılıyorum	4	26,7
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	1	6,7
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Bu sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%93,4) iş güvenliği levhalarının öğretmen ve öğrencileri iş sağlığı ve güvenliği konusunda yönlendirmede etkili olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Bu, levhaların iş sağlığı ve güvenliği bilincini artırmada önemli bir araç olarak değerlendirildiğini ortaya koyar.

Anketin 6. Sorusu olan “İş güvenliği öğrenimi ve uygulama noktasında siz ve diğer öğretmen arkadaşlarınızın yeterli hassasiyeti gösterdiğinizine inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.10: Yönetici anketi 6. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 6	Kesinlikle Katılıyorum	7	46,7
	Katılıyorum	6	40,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	2	13,3
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%86,7) iş güvenliği öğrenimi ve uygulamaları konusunda yeterli hassasiyet gösterdiğine inandığını göstermektedir. Katılımcıların %46,7'si güçlü bir şekilde bu görüşü desteklerken, %40,0'ı da bu görüşe katılmaktadır. Kararsız olan kimsenin olmaması, katılımcıların bu konuda net bir görüşe sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Ancak, %13,3 oranında bir katılımcı bu konuda yeterli hassasiyetin gösterilmediğini belirtmiştir. Bu azınlık görüşü, iş güvenliği öğrenimi ve uygulamalarının bazı alanlarda eksik kalmış olabileceğini düşündürebilir. Bu nedenle, eğitimlerin ve uygulamaların sürekli olarak gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi önemlidir.

Anketin 7. Sorusu olan “İş sağlığı güvenliği ile alakalı yönetmelik, mevzuat ve diğer yayınları(kitap, makale, vb)araştırıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.11: Yönetici anketi 7. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 7	Kesinlikle Katılıyorum	5	33,3
	Katılıyorum	7	46,7
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	3	20,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%80) iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yönetmelik, mevzuat ve yayınları aktif olarak araştırdığını göstermektedir. Bu, katılımcıların iş sağlığı ve güvenliği konularında bilgi edinmeye ve güncel kalmaya önem verdiğini ortaya koyar. Kesinlikle Katılıyorum diyen %33,3'lük kesim, bu konuda oldukça dikkatli ve sürekli araştırma yaptığını belirtmektedir. %20 oranındaki katılımcı, bu tür araştırmalar yapmadığını belirtmiştir. Bu, bazı katılımcıların iş sağlığı ve güvenliği bilgilerini güncellemek veya derinleştirmek için düzenli olarak kaynaklara başvurmadığını gösterir. Bu durum, bu katılımcılar için eğitimler veya bilgilendirme seansları düzenleyerek bilgi düzeylerini artırmak için bir fırsat olabilir.

Anketin 8. Sorusu olan “Güncel iş kazaları ve meslek hastalıklarından haberdar mısınız?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.12: Yönetici anketi 8. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 8	Kesinlikle Katılıyorum	6	40,0
	Katılıyorum	7	46,7
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	2	13,3
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%86,7) güncel iş kazaları ve meslek hastalıkları hakkında bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %40,0'luk kesim, bu konudaki farkındalıklarının oldukça yüksek olduğunu belirtmiştir. Ancak, %13,3 oranındaki katılımcı bu tür bilgilere erişemediğini veya haberdar olmadığını belirtmiştir. Bu da, bazı katılımcıların iş sağlığı ve güvenliği konusundaki güncel gelişmeleri takip etmede eksiklik yaşadığını gösterir.

Anketin 9. Sorusu olan “Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirdiğiniz öğretmenlerin, staj yapılan iş yerlerindeki uyarıcı işaretler ve levhalar konusunda stajyer

öğrencileri yeterince yönlendirdiğine inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.13: Yönetici anketi 9. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 9	Kesinlikle Katılıyorum	4	26,7
	Katılıyorum	7	46,7
	Kararsızım	1	6,7
	Katılmıyorum	3	20,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%73,4) koordinatör öğretmenlerin stajyer öğrencileri iş sağlığı güvenliği konusunda yeterince yönlendirdiğine inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %26,7'lik ve Katılıyorum diyen %46,7'lik kesim, bu konuda olumlu bir görüşe sahiptir. Ancak, %20 oranında bir kesim, yeterli yönlendirmenin yapılmadığını düşünmektedir. Bu durum, koordinatör öğretmenlerin bazı noktalarda daha etkin olabileceğini ve yönlendirme süreçlerinin gözden geçirilmesi gerektiğini işaret edebilir. Ayrıca, kararsız olan %6,7'lik kesim de bu konuda daha fazla bilgilendirme ve yönlendirmeye ihtiyaç duyabilir.

Anketin 10. Sorusu olan “Staj yapılan yerlerdeki yöneticilerin iş güvenliğinin önemi ile ilgili bilince sahip olduklarına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.14: Yönetici anketi 10. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 10	Kesinlikle Katılıyorum	3	20,0
	Katılıyorum	8	53,3
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	4	26,7
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%73,3) staj yapılan yerlerdeki yöneticilerin iş güvenliğinin önemi konusunda bilince sahip olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %20,0 ve Katılıyorum diyen %53,3'lük kesim bu konuda olumlu bir görüşe sahiptir. Ancak, %26,7 oranında bir kesim, yöneticilerin bu konuda yeterli bilince sahip olmadığını düşünmektedir.

Anketin 11. Sorusu olan “İSG ile ilgili ulusal ve uluslararası düzeydeki kongre, sempozyum ve toplantıları takip ediyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.15: Yönetici anketi 11. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 11	Kesinlikle Katılıyorum	3	20,0
	Katılıyorum	2	13,3
	Kararsızım	2	13,3
	Katılmıyorum	8	53,3
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların %33,3'ünün (Kesinlikle Katılıyorum ve Katılıyorum grupları) İSG ile ilgili kongre, sempozyum ve toplantıları takip ettiğini gösterirken, %53,3'lük bir kesim bu tür etkinlikleri takip etmediğini belirtmiştir. Kararsız olduğunu belirten %13,3'lük bir grup da bulunmaktadır. %53,3 oranında bir kesimin bu tür etkinlikleri takip etmemesi, İSG ile ilgili güncel bilgilerin ve gelişmelerin yeterince takip edilmediğini gösterir. Bu durum, İSG konusundaki farkındalığın ve bilgi düzeyinin artırılması için ek çalışmalar yapılması gerektiğini işaret eder.

Anketin 12. Sorusu olan “Okulunuzda ilk yardım ile ilgili derslerin verilmesini faydalı bulur musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.16: Yönetici anketi 12. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 12	Kesinlikle Katılıyorum	14	93,3
	Katılıyorum	1	6,7
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların tamamının (%100) okulda ilk yardım ile ilgili derslerin verilmesini faydalı bulduğunu göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %93,3'lük kesim, bu derslerin önemini vurgularken, Katılıyorum diyen %6,7'lik kesim de bu görüşü desteklemektedir. Kararsız veya olumsuz görüş bildiren kimsenin olmaması, bu derslerin öğrencilerin güvenliği ve sağlığı açısından büyük bir ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. Bu değerlendirmeler, ilk yardım derslerinin okul müfredatına dahil

edilmesinin büyük bir kabul gördüğünü ve bu derslerin öğrenciler ile öğretmenler için ne kadar faydalı olabileceğini bir kez daha vurgulamaktadır.

Anketin 13. Sorusu olan “İş kazalarına maruz kalan bir kişiye nasıl bir ilk müdahale yapılması gerektiğini biliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.17: Yönetici anketi 13. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 13	Kesinlikle Katılıyorum	8	53,3
	Katılıyorum	7	46,7
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların tamamının (%100) iş kazalarına maruz kalan kişilere nasıl ilk müdahale yapılması gerektiği konusunda bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %53,3'lük kesim, bu bilgiye yüksek düzeyde hakim olduklarını belirtirken, Katılıyorum diyen %46,7'lik kesim de bu bilgiyi desteklemektedir. Kararsız veya olumsuz görüş bildiren kimsenin olmaması, katılımcıların bu konuda yeterli bilgiye sahip olduğunu işaret etmektedir. Bu değerlendirmeler, iş kazalarında yapılacak ilk müdahale konusunda genel bir bilinç ve bilgi düzeyinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

Anketin 14. Sorusu olan “İş kazaları ve meslek hastalıklarının işçiye, işverene ve devlete olan maliyetlerinden ve zararlarından haberdar mısınız?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.18: Yönetici anketi 14. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 14	Kesinlikle Katılıyorum	11	73,3
	Katılıyorum	3	20,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	1	6,7
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%93,3) iş kazaları ve meslek hastalıklarının maliyet ve zararlarından haberdar olduğunu göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %73,3'lük kesim, bu konuda yüksek farkındalığa sahip olduklarını

ifade etmektedir. Katılıyorum diyen %20,0'lık kesim de bu bilgiyi desteklemektedir. Kararsız veya olumsuz görüş bildiren kimsenin olmaması, katılımcıların bu konuda yeterli bilgiye sahip olduğunu gösterir. Katılımcıların bu konudaki bilgi düzeyinin yüksek olması, iş yerlerinde güvenli çalışma koşullarının sağlanması açısından olumlu bir göstergedir.

Anketin 15. Sorusu olan “İş sağlığı güvenliğine dikkat etmenin iş verimliliği ve kaliteyi arttırdığını düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.19: Yönetici anketi 15. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 15	Kesinlikle Katılıyorum	14	93,3
	Katılıyorum	1	6,7
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların tamamının (%100) iş sağlığı ve güvenliğine dikkat etmenin iş verimliliği ve kaliteyi artırdığına inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %93,3'lük kesim, bu konuda yüksek düzeyde bir farkındalığa sahiptir. Katılıyorum diyen %6,7'lik kesim de bu görüşü desteklemektedir. Kararsız veya olumsuz görüş bildiren kimsenin olmaması, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin iş verimliliği ve kalitesine olan olumlu etkisinin geniş bir kabul gördüğünü ortaya koymaktadır.

Anketin 16. Sorusu olan “İş sağlığı ve güvenliği konusunda okul dışındaki eğitim, seminer ve bilgilendirme toplantılarına katılıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.20: Yönetici anketi 16. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 16	Kesinlikle Katılıyorum	5	33,3
	Katılıyorum	5	33,3
	Kararsızım	2	13,3
	Katılmıyorum	3	20,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların %66,6'sının (Kesinlikle Katılıyorum ve Katılıyorum grupları) iş sağlığı ve güvenliği konusundaki dış eğitim, seminer ve bilgilendirme

toplantılarına katıldığını göstermektedir. Bu, bu konudaki bilgi ve farkındalık seviyelerinin artırılmasına yönelik bir eğilim olduğunu gösterir. Ancak, %20 oranında bir kesim bu tür etkinliklere katılmadığını belirtmiştir ve %13,3 oranındaki katılımcı kararsızdır.

Anketin 17. Sorusu olan “Mesleğiniz ile alakalı kişisel koruyucu donanımların iş kazalarını ve meslek hastalıklarını engelleyeceğine inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.21: Yönetici anketi 17. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 17	Kesinlikle Katılıyorum	9	60,0
	Katılıyorum	6	40,0
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0

Sonuçlar, katılımcıların tamamının (%100) kişisel koruyucu donanımların iş kazalarını ve meslek hastalıklarını engellemede etkili olduğuna inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %60,0'lık kesim, KKD'nin önemini ve etkinliğini yüksek düzeyde vurgulamaktadır. Katılıyorum diyen %40,0'lık kesim de bu görüşü desteklemektedir. Kararsız veya olumsuz görüş bildiren kimsenin olmaması, KKD'nin iş sağlığı ve güvenliği açısından vazgeçilmez olduğunu ortaya koymaktadır. Bu değerlendirmeler, kişisel koruyucu donanımların iş kazalarını ve meslek hastalıklarını engellemede ne kadar önemli olduğunu bir kez daha vurgulamaktadır.

Anketin 18. Sorusu olan “Yürürlükte olan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kanun, yönetmelik ve tüzüklerden haberdar mısınız?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.22: Yönetici anketi 18. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 18	Kesinlikle Katılıyorum	7	46,7
	Katılıyorum	5	33,3
	Kararsızım	0	0,0
	Katılmıyorum	3	20,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	15	100,0%

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%80) iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kanun, yönetmelik ve tüzüklerden haberdar olduğunu göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %46,7'lik kesim, bu konuda yüksek farkındalığa sahip olduklarını ifade ederken, Katılıyorum diyen %33,3'lük kesim de bu bilgiyi desteklemektedir. Kararsız veya olumsuz görüş bildiren kimsenin olmaması, katılımcıların büyük kısmının bu konuda bilgi sahibi olduğunu gösterir.

Anketin 19. Sorusu olan “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunun okulunuzda uygulanmasında karşılaştığınız problemleri kısaca yazabilir misiniz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

- Genellikle formalite olarak yapılıyor, tam olarak bilinçlenme sağlanırsa daha verimli olacaktır.
- Öğrencilerin duyarsız davranışları
- İşletmelerde iş kazası olduğunda giriş konusunda sıkıntı yaşanıyor.
- İş yoğunluğu, seminer verecek eğitmenlere ulaşma zorluğu.
- Bilgi eksikliği, farkındalık bilincinin olmaması,ödenek eksikliği
- Öğrencilerin İSG konusunu yeterince ciddiye almaması
- Binaların eski olması nedeniyle elektrik sistemi, güvenlik çıkışları gibi husularda sıkıntılar olması.
- Öğrenci bilgi ve donanım yetersizliğinin olması.
- Somut yaşantılar ve sürekli bilgi güncellemesi olmadığında önem derecesini yitirdiğini düşünüyorum.
- Okulunda ve atölyelerde gerekli bakım, onarım ve tadilatlarda ödenek sorunu ile karşılaşıyoruz. Geç ve yetersiz geliyor. Gerekli risk analizlerini kendi çabalarımız ile yaptırıyoruz fakat çözüm konusunda bürokrasi nedeniyle gecikmeler yaşıyoruz.

Ankete katılan 15 yöneticinin 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun okulda uygulanmasında karşılaştıkları problemler, İSG uygulamalarının etkinliğini artırmak için çözülmesi gereken çeşitli zorlukları ortaya koymaktadır. Bu zorluklar, kanunun sadece formalite olarak uygulanması, öğrenci duyarsızlığı, işletmelerde yaşanan

giriş zorlukları, bilgi eksikliği, ödenek eksikliği, eski binaların getirdiği teknik sorunlar ve bürokratik engeller gibi çeşitli alanlarda toplanmaktadır.

Formalite Uygulamalar ve Bilinçlenme Eksikliği: Birçok katılımcı, İSG kanununun genellikle formalite icabı uygulandığını ve tam olarak bilinçlenmenin sağlanmadığını belirtmiştir. Bu durum, kanunun sadece kağıt üzerinde kalmasına ve gerçek hayatta etkin bir şekilde uygulanamamasına yol açmaktadır. Bilinçlendirme kampanyaları ve eğitimler, bu sorunun çözümünde kritik rol oynayabilir.

Öğrenci Duyarsızlığı ve Ciddiyetsizliği: Öğrencilerin İSG konusuna yeterince ciddiyet göstermemesi, uygulamaların etkinliğini azaltmaktadır. Bu durum, öğrencilere yönelik özel eğitim programları ve bilinçlendirme faaliyetlerinin önemini vurgular.

İşletmelerde Yaşanan Giriş Zorlukları: İş kazaları durumunda işletmelere girişte yaşanan sıkıntılar, acil müdahalelerin gecikmesine ve dolayısıyla kazazedelerin daha fazla zarar görmesine yol açabilir. Bu konuda işletmelerle daha iyi iletişim ve işbirliği geliştirilmesi gerekmektedir.

İş Yoğunluğu ve Eğitimci Eksikliği: İş yoğunluğu ve seminer verecek eğitmenlere ulaşmada yaşanan zorluklar, İSG eğitimlerinin düzenli ve yeterli şekilde verilmesini engellemektedir. Eğitimci sayısının artırılması ve mevcut kaynakların daha verimli kullanılması, bu sorunun çözümünde etkili olabilir.

Bilgi Eksikliği ve Farkındalık Yetersizliği: Katılımcılar, bilgi eksikliği ve farkındalık bilincinin olmaması gibi sorunları dile getirmiştir. Bu durum, İSG eğitimlerinin sürekli güncellenmesi ve çalışanların bu konudaki bilgilerini artırmak için düzenli bilgilendirme yapılması gerekliliğini göstermektedir.

Fiziksel ve Teknik Eksiklikler: Eski binaların elektrik sistemi ve güvenlik çıkışları gibi sorunları, İSG uygulamalarını zorlaştırmaktadır. Bu konularda yapılan bakım ve onarımların hızlandırılması ve gerekli ödeneklerin sağlanması önemlidir.

Öğrenci Donanım Eksikliği: Öğrencilerin bilgi ve donanım yetersizlikleri, İSG uygulamalarının etkinliğini azaltmaktadır. Uygulamalı eğitimler ve donanım destekleri, bu konuda çözüm sağlayabilir.

Bürokratik Engeller ve Ödenek Sorunları: Okul ve atölyelerde gerekli bakım, onarım ve tadilatlarda ödenek yetersizliği ve bürokratik gecikmeler, İSG uygulamalarını olumsuz etkilemektedir. Bu sorunların çözümü için daha etkin bir bürokratik süreç ve yeterli ödenek sağlanması gereklidir.

3.2. ÖĞRETMEN ANKET SONUÇLARI

Araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin cinsiyet dağılım grafiği aşağıda gösterilmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi Toplamde 51 öğretmen ankete katılım sağlamıştır. Bunların 29'u (%56,9) erkek, 22'si (%43,1) kadındır.

Tablo 3.23: Öğretmen anketi cinsiyet dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
CİNSİYETİNİZ	Erkek	29	56,9
	Kadın	22	43,1
	Toplam	51	100,0

Bu tablo, araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin cinsiyet dağılımının erkek öğretmenlerin lehine olduğunu göstermektedir. Erkek öğretmenler %56,9 oranı ile kadın öğretmenlerden %43,1 daha fazla temsil edilmektedir. Bu dağılım, çalışmanın genel cinsiyet dengesini anlamak ve değerlendirmek için önemlidir.

Araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin görev yılı dağılım grafiği aşağıda gösterilmiştir. Katılan öğretmenlerin 4'ü (%7,8) 1-5 yıl arasında görev yapmakta, 9'u (%17,6) 5-10 yıl arasında görev yapmakta, 15'i (%29,4) 10-15 yıl arası görev yapmakta, 8'i (%15,7) 20-25 yıl arasında görev yapmakta, 15'i (%29,4) 25 yıl ve üzerinde görev yapmaktadır. Ankete katılanlar arasında 15-20 yıl arası görev yapanların bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 3.24: Öğretmen anketi görev süresi dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
ÖĞRETMENLİK YILI	1-5 Yıl	4	7,8%
	5-10 Yıl	9	17,6%
	10-15 Yıl	15	29,4%
	15-20 Yıl	0	0,0%
	20-25 Yıl	8	15,7%
	25 ve üzeri	15	29,4%
	Toplam	51	100,0%

Bu tablo, araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin görev yılı dağılımını göstermektedir. Öğretmenlerin önemli bir kısmı (%29,4) 25 yıl ve üzerinde görev yapmış olup, bu da grubun tecrübeli öğretmenlerden oluştuğunu göstermektedir. 5-10 yıl arası görev yapan öğretmenler ise %17,6 oranında temsil edilmektedir. 15-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin ankete katılmadığı tespit edilmiştir. Bu dağılım, deneyimli öğretmenlerin ankete katılım oranının yüksek olduğunu, ancak orta düzeyde deneyime sahip öğretmenlerin (15-20 yıl) temsil edilmediğini göstermektedir.

Araştırma grubunda 51 öğretmen yer almakta ve bunlar çeşitli branşlarda görev yapmaktadır. Katılan öğretmenlerin branş dağılımı; El Sanatları 4 öğretmen (%7,8), Moda Tasarım Teknolojileri 6 öğretmen (%11,8), Grafik Tasarım 5 öğretmen (%9,8), Çocuk Gelişimi ve Eğitimi 10 öğretmen (%19,6), Yiyecek İçecek Hizmetleri 10 öğretmen (%19,6), Sınıf Öğretmenliği 2 öğretmen (%3,9), Konaklama ve Seyahat Hizmetleri 4 öğretmen (%7,8), Türk Dili ve Edebiyatı 1 öğretmen (%2,0), Din Kültürü 1 öğretmen (%2,0), Bilişim Teknolojileri 4 öğretmen (%7,8), Elektrik-Elektronik 4 öğretmen (%7,8) olarak sonuçlanmıştır. Bu dağılım, araştırmanın büyük ölçüde meslek öğretmenleri tarafından doldurulduğunu ve bunun istenilen bir durum olduğunu doğrulamaktadır. Meslek branşlarının ağırlıklı olarak temsil edilmesi, araştırmanın bu alanlardaki bilgi ve deneyimlerin detaylı bir şekilde incelenmesini sağlamaktadır. Bu branş dağılımı araştırmanın meslek öğretmenleri arasında geniş bir kapsama sahip olduğunu ve eğitim süreçlerindeki farklı alanların İSG bilinci açısından değerlendirilebileceğini göstermektedir. Bu çeşitlilik, araştırmanın bulgularının genel eğitim ortamında uygulanabilirliğini artırmaktadır. Branşların öğretmen sayısına ve yüzde oranlarına göre dağılımı aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 3.25: Öğretmen anketi branş dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
BRANŞINIZ	El Sanatları	4	7,8%
	Moda Tasarım Teknolojileri	6	11,8%
	Grafik Tasarım	5	9,8%
	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	10	19,6%
	Yiyecek İçecek Hizmetleri	10	19,6%
	Sınıf Öğretmenliği	2	3,9%
	Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	4	7,8%
	Türk Dili ve Edebiyatı	1	2,0%
	Din Kültürü	1	2,0%
	Bilişim Teknolojileri	4	7,8%
	Elektrik-Elektronik	4	7,8%
	Toplam	51	100,0%

Branş bazında dağılım incelendiğinde üç başlık altında toparlanabilir.

En Yüksek Temsil Edilen Branşlar: Çocuk Gelişimi ve Eğitimi ile Yiyecek İçecek Hizmetleri branşları, öğretmenlerin %19,6'sını temsil etmektedir. Bu iki branş, ankette en yüksek katılım oranına sahip olup, meslek öğretmenlerinin bu alanlarda yoğunlaştığını göstermektedir.

Orta Düzey Temsil Edilen Branşlar: Moda Tasarım Teknolojileri (%11,8), Grafik Tasarım (%9,8), El Sanatları (%7,8), Konaklama ve Seyahat Hizmetleri (%7,8), Bilişim Teknolojileri (%7,8) ve Elektrik-Elektronik (%7,8) branşlarında görev yapan öğretmenler, nispeten dengeli bir dağılım sergilemektedir.

Düşük Temsil Edilen Branşlar: Sınıf Öğretmenliği (%3,9), Türk Dili ve Edebiyatı (%2,0) ve Din Kültürü (%2,0) branşlarında görev yapan öğretmenler, ankete daha az katılım göstermiştir.

Anketin 1. Sorusu olan “İş sağlığı ve güvenliği dersinin meslek dersi öğretmenleri tarafından verilmesi gereken bir ders olduğuna düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.26: Öğretmen anketi 1. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 1	Kesinlikle Katılıyorum	26	51,0
	Katılıyorum	16	31,4
	Katılmıyorum	9	17,6
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%82,4) iş sağlığı ve güvenliği dersinin meslek dersi öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğine inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %51,0'lık kesim, bu konuda yüksek düzeyde bir farkındalığa ve kararlılığa sahiptir. Katılıyorum diyen %31,4'lük kesim de bu görüşü desteklemektedir. Katılmıyorum diyen %17,6'lık kesim ise bu dersin meslek dersi öğretmenleri tarafından verilmesine karşı çıkmaktadır.

Anketin 2. Sorusu olan “İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen kursların iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.27: Öğretmen anketi 2. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 2	Kesinlikle Katılıyorum	31	60,8
	Katılıyorum	17	33,3
	Katılmıyorum	3	5,9
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%94,1) iş sağlığı ve güvenliği kurslarının iş güvenliği bilincini arttırdığına inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %60,8'lik kesim, bu konuda yüksek bir güven ve farkındalık düzeyine sahiptir. Katılıyorum diyen %33,3'lük kesim de bu görüşü desteklemektedir. Katılmıyorum diyen %5,9'luk kesim ise bu kursların iş güvenliği bilincini arttırdığına inanmamaktadır. Katılımcıların büyük bir kısmının bu kursların etkili olduğuna inanması, İSG eğitimlerinin önemini ve devamlılığını vurgulamaktadır.

Anketin 3. Sorusu olan “İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili aldığınız kurslarda Kurs hocalarınız tarafından iş güvenliği konusunda yeterince bilgilendirildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.28: Öğretmen anketi 3. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 3	Kesinlikle Katılıyorum	19	37,3
	Katılıyorum	27	52,9
	Katılmıyorum	5	9,8
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%90,2) iş sağlığı ve güvenliği kurslarında kurs hocaları tarafından yeterince bilgilendirildiklerini düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %37,3'lük ve Katılıyorum diyen %52,9'luk kesim birlikte değerlendirildiğinde, katılımcıların iş sağlığı ve güvenliği konusundaki eğitimlerden memnuniyet duydukları anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %9,8'lik kesim ise bu eğitimlerin yeterli olmadığını düşünmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun kurs hocalarının yeterince bilgilendirme yaptığını belirtmesi, bu kursların etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, yeterli bulmayan %9,8'lik kesimin görüşleri de dikkate alınarak, eğitimlerin sürekli olarak iyileştirilmesi ve güncellenmesi gerekmektedir.

Anketin 4. Sorusu olan “Eğitim verdiğiniz bina ve laboratuarlarda iş sağlığı güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.29: Öğretmen anketi 4. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 4	Kesinlikle Katılıyorum	22	43,1
	Katılıyorum	26	51,0
	Katılmıyorum	3	5,9
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%94,1) eğitim verdikleri bina ve laboratuvarlarda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili uyarı levhalarının yeterli olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %43,1'lik ve Katılıyorum diyen %51,0'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, katılımcıların iş sağlığı ve güvenliği konusundaki uyarı levhalarının mevcut durumundan genel olarak memnun oldukları anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %5,9'luk kesim ise uyarı levhalarının yeterli olmadığını düşünmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun memnuniyeti, mevcut uyarı levhalarının etkinliğini ve uygunluğunu doğrulamaktadır. Ancak, memnun olmayan azınlığın görüşleri dikkate alınarak, uyarı levhalarının periyodik olarak gözden geçirilmesi ve gerektiğinde güncellenmesi önemlidir.

Anketin 5. Sorusu olan “İş güvenliği levhaları sizi iş sağlığı ve güvenliği konusunda yönlendirmede etkili olacağını düşünür müsünüz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.30: Öğretmen anketi 5. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 5	Kesinlikle Katılıyorum	35	68,6
	Katılıyorum	15	29,4
	Katılmıyorum	1	2,0
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%98,0) iş güvenliği levhalarının iş sağlığı ve güvenliği konusunda yönlendirmede etkili olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %68,6'lık ve Katılıyorum diyen %29,4'lük kesim birlikte değerlendirildiğinde, katılımcıların iş güvenliği levhalarının önemini ve etkinliğini büyük ölçüde kabul ettikleri anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %2,0'lık küçük bir kesim ise bu levhaların etkili olmadığını

düşünmektedir. atılımcıların büyük çoğunluğunun bu levhaların etkili olduğuna inanması, iş yerlerinde ve eğitim alanlarında bu levhaların kullanımının devam ettirilmesi ve gerektiğinde artırılmasının önemini vurgulamaktadır.

Anketin 6. Sorusu olan “İş güvenliği öğrenimi ve uygulama noktasında siz ve diğer öğretmen arkadaşlarınızın yeterli hassasiyeti gösterdiğinizde inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.31: Öğretmen anketi 6. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 6	Kesinlikle Katılıyorum	29	56,9
	Katılıyorum	20	39,2
	Katılmıyorum	2	3,9
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%96,1) iş güvenliği öğrenimi ve uygulama noktasında kendilerinin ve diğer öğretmen arkadaşlarının yeterli hassasiyeti gösterdiğine inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %56,9'luk ve Katılıyorum diyen %39,2'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin büyük bir kısmının iş güvenliği konusundaki duyarlılıklarının yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %3,9'luk kesim ise bu konuda yeterli hassasiyeti göstermediklerini düşünmektedir. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun iş güvenliği öğrenimi ve uygulamaları konusunda yeterli hassasiyeti gösterdiğine inandığını göstermektedir.

Anketin 7. Sorusu olan “Branşınızla ilgili iş sağlığı güvenliği ile alakalı yönetmelik, mevzuat ve diğer yayınları(kitap, makale, vb)araştırıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.32: Öğretmen anketi 7. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 7	Kesinlikle Katılıyorum	26	51,0
	Katılıyorum	18	35,3
	Katılmıyorum	6	11,8
	Kararsızım	1	2,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%86,3) branşlarıyla ilgili iş sağlığı ve güvenliği yönetmelikleri ve diğer yayınları araştırdığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %51,0'lik ve Katılıyorum diyen %35,3'lük kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda güncel bilgilere erişme ve bu bilgileri takip etme konusunda duyarlı oldukları anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %11,8'lik kesim ise bu tür araştırmalar yapmadığını ifade etmektedir, ki bu da bazı öğretmenlerin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki bilgi güncelleme alışkanlıklarının zayıf olabileceğine işaret etmektedir. Kararsızım diyen %2,0'lik küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin büyük bir kısmının branşlarıyla ilgili iş sağlığı ve güvenliği konusundaki yönetmelik ve yayınları araştırdığını ve bu konudaki farkındalıklarının yüksek olduğunu göstermektedir.

Anketin 8. Sorusu olan “Branşınızla ilgili güncel iş kazaları ve meslek hastalıklarından haberdar mısınız?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.33: Öğretmen anketi 8. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 8	Kesinlikle Katılıyorum	37	72,5
	Katılıyorum	12	23,5
	Katılmıyorum	2	3,9
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%96,0) branşlarıyla ilgili güncel iş kazaları ve meslek hastalıklarından haberdar olduğunu göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %72,5'lik ve Katılıyorum diyen %23,5'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda güncel bilgilere erişimlerinin ve bu bilgileri takip etme alışkanlıklarının yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %3,9'luk küçük bir kesim ise bu tür güncel kazalar ve hastalıklardan haberdar olmadığını belirtmektedir. Kararsızım ve Kesinlikle Katılmıyorum kategorilerinde ise hiç katılımcı bulunmamaktadır.

Anketin 9. Sorusu olan “Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirildiğiniz yerlerdeki uyarıcı işaretler ve levhaların çalışanları yeterince yönlendirdiğine inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.34: Öğretmen anketi 9. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 9	Kesinlikle Katılıyorum	11	21,6
	Katılıyorum	33	64,7
	Katılmıyorum	6	11,8
	Kararsızım	1	2,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%86,3) uyarıcı işaretler ve levhaların çalışanları yeterince yönlendirdiğine inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %21,6'lık ve Katılıyorum diyen %64,7'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin çoğunluğunun uyarıcı işaretler ve levhaların etkinliğinden memnun oldukları anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %11,8'lik kesim ise bu uyarıların yeterli yönlendirme sağlamadığı görüşündedir. Kararsızım diyen %2,0'lik kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Bu değerlendirmeler, iş yerlerindeki uyarıcı işaretler ve levhaların, çalışanları yönlendirmede genel olarak etkili olduğunu göstermektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun bu işaretlerin yeterli olduğunu belirtmesi, mevcut uyarı sistemlerinin etkinliğini doğrulamaktadır.

Anketin 10. Sorusu olan “Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirildiğiniz yerlerdeki yöneticilerin iş güvenliğinin önemi ile ilgili bilince sahip olduklarına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.35: Öğretmen anketi 10. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 10	Kesinlikle Katılıyorum	14	27,5
	Katılıyorum	30	58,8
	Katılmıyorum	6	11,8
	Kararsızım	1	2,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%86,3) yöneticilerin iş güvenliğinin önemi konusunda bilinçli olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %27,5'lik ve Katılıyorum diyen %58,8'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin çoğunluğunun yöneticilerin bu konudaki duyarlılıklarını yeterli bulduğu anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %11,8'lik kesim ise yöneticilerin iş güvenliği bilinci konusunda yeterli olmadığını düşünmektedir. Kararsızım diyen %2,0'lik kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Bu değerlendirmeler,

öğretmenlerin büyük bir kısmının koordinatör öğretmen olarak görevlendirildikleri yerlerdeki yöneticilerin iş güvenliği bilinci konusunda olumlu görüşlere sahip olduğunu göstermektedir.

Anketin 11. Sorusu olan “Ulusal ve uluslararası düzeydeki kongre, sempozyum ve toplantıları takip ediyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.36: Öğretmen anketi 11. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 11	Kesinlikle Katılıyorum	5	9,8
	Katılıyorum	23	45,1
	Katılmıyorum	21	41,2
	Kararsızım	2	3,9
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların %54,9'unun bu etkinlikleri takip ettiğini göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %9,8'lik ve Katılıyorum diyen %45,1'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin yarıdan fazlasının bu etkinlikleri takip etmeye önem verdikleri anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %41,2'lik kesim ise bu etkinlikleri takip etmediğini belirtmektedir. Kararsızım diyen %3,9'luk kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin önemli bir kısmının bu etkinlikleri takip ettiklerini ve bu etkinliklere katılımın mesleki gelişimleri açısından önemli olduğunu göstermektedir. Ancak, %41,2 oranında katılımcının bu tür etkinlikleri takip etmediği dikkate alındığında, öğretmenlerin bu konuda daha fazla teşvik edilmesi ve bilinçlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

Anketin 12. Sorusu olan “Branş Derslerinizde ilk yardım ile ilgili derslerin verilmesini faydalı bulur musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.37: Öğretmen anketi 12. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 12	Kesinlikle Katılıyorum	41	80,4
	Katılıyorum	6	11,8
	Katılmıyorum	3	5,9
	Kararsızım	1	2,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%92,2) branş derslerinde ilk yardım ile ilgili derslerin verilmesini faydalı bulduğunu göstermektedir. Kesinlikle

Katılıyorum diyen %80,4'lük ve Katılıyorum diyen %11,8'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin büyük bir kısmının ilk yardım derslerinin önemini ve gerekliliğini kabul ettikleri anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %5,9'luk kesim ise bu derslerin verilmesini faydalı bulmamaktadır. Kararsızım diyen %2,0'lik küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin büyük bir kısmının branş derslerinde ilk yardım ile ilgili derslerin verilmesini faydalı bulduğunu ve bu derslerin eğitim programlarına dahil edilmesinin önemli olduğunu göstermektedir.

Anketin 13. Sorusu olan “İş kazalarına maruz kalan bir kişiye nasıl bir ilk müdahale yapılması gerektiğini biliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.38: Öğretmen anketi 13. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 13	Kesinlikle Katılıyorum	24	47,1
	Katılıyorum	25	49,0
	Katılmıyorum	1	2,0
	Kararsızım	1	2,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%96,1) iş kazalarına maruz kalan bir kişiye nasıl ilk müdahale yapılması gerektiğini bildiğini göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %47,1'lik ve Katılıyorum diyen %49,0'lık kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin çoğunun bu konuda bilgi sahibi oldukları anlaşılmaktadır. Katılmıyorum ve Kararsızım diyen küçük bir kesim (%4,0) ise ilk yardım konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını veya emin olmadıklarını belirtmektedir. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin büyük bir kısmının iş kazalarına maruz kalan kişilere nasıl ilk müdahale yapılacağını bildiğini ve bu bilginin iş güvenliği açısından kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, ilk yardım konusunda bilgi sahibi olmayan veya kararsız olan küçük bir kesimin eğitimi ve bilinçlendirilmesi önem arz etmektedir.

Anketin 14. Sorusu olan “İş kazaları ve meslek hastalıklarının işçiye, işverene ve devlete olan maliyetlerinden ve zararlarından haberdar mısınız?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.39: Öğretmen anketi 14. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 14	Kesinlikle Katılıyorum	36	70,6
	Katılıyorum	12	23,5
	Katılmıyorum	3	5,9
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%94,1) iş kazaları ve meslek hastalıklarının işçiye, işverene ve devlete olan maliyetlerinden ve zararlarından haberdar olduğunu göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %70,6'lık ve Katılıyorum diyen %23,5'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin çoğunun bu konuda bilinçli oldukları anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %5,9'luk küçük bir kesim ise bu bilgilere sahip olmadığını belirtmektedir. Kararsızım ve Kesinlikle Katılmıyorum kategorilerinde ise hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin büyük bir kısmının iş kazaları ve meslek hastalıklarının maliyet ve zararları konusunda farkındalık sahibi olduğunu göstermektedir.

Anketin 15. Sorusu olan “İş sağlığı güvenliğine dikkat etmenin iş verimliliği ve kaliteyi arttırdığını düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.40: Öğretmen anketi 15. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 15	Kesinlikle Katılıyorum	44	86,3
	Katılıyorum	6	11,8
	Katılmıyorum	1	2,0
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%98,1) iş sağlığı ve güvenliğine dikkat etmenin iş verimliliği ve kaliteyi artırdığına inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %86,3'lük ve Katılıyorum diyen %11,8'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin büyük bir kısmının bu görüşü benimsediği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %2,0'lık küçük bir kesim ise bu görüşe katılmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin büyük bir kısmının iş sağlığı ve

güvenliğine dikkat etmenin iş verimliliği ve kaliteyi artırdığına inandığını göstermektedir.

Anketin 16. Sorusu olan “İş sağlığı ve güvenliği konusunda okul dışındaki eğitim, seminer ve bilgilendirme toplantılarına katılıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.41: Öğretmen anketi 16. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 16	Kesinlikle Katılıyorum	18	35,3
	Katılıyorum	21	41,2
	Katılmıyorum	11	21,6
	Kararsızım	1	2,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların %76,5'inin okul dışındaki iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine, seminerlerine ve bilgilendirme toplantılarına katıldığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %35,3'lük ve Katılıyorum diyen %41,2'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin büyük bir kısmının bu tür etkinliklere katılım sağladığı anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %21,6'lık kesim ise bu etkinliklere katılmadığını ifade etmektedir. Kararsızım diyen %2,0'lık küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin önemli bir kısmının okul dışındaki iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine ve seminerlerine katıldığını ve bu etkinliklerin mesleki gelişim açısından değerli olduğunu göstermektedir. Ancak, bu tür etkinliklere katılmayan %21,6'lık kesim dikkate alındığında, öğretmenlerin bu konuda daha fazla teşvik edilmesi ve bilinçlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

Anketin 17. Sorusu olan “Mesleğiniz ile alakalı kişisel koruyucu donanımların iş kazalarını ve meslek hastalıklarını engelleyeceğine inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.42: Öğretmen anketi 17. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 17	Kesinlikle Katılıyorum	36	70,6
	Katılıyorum	13	25,5
	Katılmıyorum	2	3,9
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%96,1) kişisel koruyucu donanımların iş kazalarını ve meslek hastalıklarını engelleyeceğine inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %70,6'lık ve Katılıyorum diyen %25,5'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin büyük bir kısmının bu koruyucu donanımların önemini ve etkinliğini kabul ettikleri anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %3,9'luk küçük bir kesim ise bu donanımların yeterli olmadığını düşünmektedir. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin büyük bir kısmının kişisel koruyucu donanımların iş kazalarını ve meslek hastalıklarını engellemedeki önemine inandığını göstermektedir.

Anketin 18. Sorusu olan “Yürürlükte olan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kanun, yönetmelik ve tüzüklerden haberdar mısınız?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.43: Öğretmen anketi 18. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 18	Kesinlikle Katılıyorum	27	52,9
	Katılıyorum	19	37,3
	Katılmıyorum	5	9,8
	Kararsızım	0	0,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	51	100,0

Sonuçlar, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%90,2) yürürlükteki iş sağlığı ve güvenliği kanunları, yönetmelikleri ve tüzüklerinden haberdar olduğunu göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %52,9'luk ve Katılıyorum diyen %37,3'lük kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin çoğunun bu konuda bilinçli oldukları anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %9,8'lik kesim ise bu bilgilere sahip olmadığını belirtmektedir. Kararsızım ve Kesinlikle Katılmıyorum kategorilerinde ise hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin büyük bir kısmının yürürlükteki iş sağlığı ve güvenliği mevzuatından haberdar olduğunu ve bu bilgilerin iş yerinde güvenliğin sağlanması açısından büyük önem taşıdığını göstermektedir. Ancak, mevzuattan haberdar olmayan %9,8'lik kesimin eğitimi ve bilinçlendirilmesi önem arz etmektedir.

3.3. ÖĞRENCİ ANKET SONUÇLARI

Araştırma grubunda yer alan öğrencilerin cinsiyet dağılım grafiği aşağıda gösterilmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi Toplamde 249 öğrenci ankete katılım sağlamıştır. Bunların 237'si (%95,2) kız, 12'si (%4,8) erkektir.

Tablo 3.44: Öğrenci anketi cinsiyet dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
CİNSİYETİNİZ	Kız	237	95,2
	Erkek	12	4,8
	Toplam	249	100,0

Bu verilerden görüldüğü üzere, ankete katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunu (%95,2) kız öğrenciler oluşturmaktadır. Erkek öğrencilerin oranı ise %4,8 ile sınırlı kalmıştır. Bu dağılım, araştırmanın demografik yapısını anlamak açısından önemlidir. Öğrencilerin okudukları sınıf olarak 11 ve 12. Sınıf öğrencileri evren olarak seçilmiştir. Öğrencilerin sınıf bazında dağılımı ise aşağıda belirtilmiştir. Katılım sağlayan öğrencilerden 17'si (%43,0) 11. Sınıf öğrencisiyken, 142'si (%57,0) 12. Sınıf öğrencisidir.

Tablo 3.45: Öğrenci anketi sınıf dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
OKUDUĞUNUZ SINIF	11	107	43,0
	12	142	57,0
	Toplam	249	100,0

Ankete katılan öğrencilerin 107'si (%43,0) 11. sınıf öğrencisidir. Bu grup, araştırmanın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır ve verilerin yaklaşık yarısını temsil etmektedir. 11. sınıf öğrencilerinin katılımı, bu sınıf seviyesindeki öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği (İSG) konularındaki farkındalık ve bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi açısından kritik öneme sahiptir. Katılımcıların 142'si (%57,0) 12. sınıf öğrencisidir. Bu grup, anketin en büyük bölümünü oluşturmaktadır ve öğrencilerin çoğunluğunu temsil etmektedir. 12. sınıf öğrencilerinin katılımı, İSG konusundaki bilgilerini ve farkındalıklarını ölçmek açısından son derece önemlidir.

Öğrencilerin alan bazında dağılımları incelendiğinde aşağıdaki sonuç ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin 88'i (%35,3) Çocuk Gelişimi ve Eğitimi alanı, 59'u(%23,7) Yiyecek İçecek Hizmetleri alanı, 22'si (%8,8) El Sanatları alanı, 19'u (%7,6) Moda Tasarım Teknolojisi alanı, 29'u (%11,6) Bilişim teknolojileri alanı, 17'si (%6,8) Grafik

Tasarım alanı, 10'u (%4,0) Aile ve Tüketici hizmetleri alanı, 5'i (%2,0) Elektrik-Elektronik alanı öğrencisi olduğu görülmüştür.

Tablo 3.46: Öğrenci anketi bölüm-branş dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
ALANINIZ	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	88	35,3
	Yiyecek İçecek Hizmetleri	59	23,7
	El Sanatları	22	8,8
	Moda Tasarım Teknolojisi	19	7,6
	Bilişim Teknolojileri	29	11,6
	Grafik Tasarım	17	6,8
	Aile ve Tüketici Hizmetleri	10	4,0
	Elektrik-Elektronik	5	2,0
	Toplam	249	100,0

Öğrencilerin alan bazındaki dağılımı, araştırmanın geniş bir yelpazede farklı mesleki eğitim alanlarını kapsadığını göstermektedir. Bu çeşitlilik, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki farkındalık ve bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi açısından zengin bir veri kaynağı sunmaktadır. Alan bazında yapılan bu analiz, eğitim programlarının ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin ilgili alanların ihtiyaçlarına göre özelleştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anketin 1. Sorusu olan “İş sağlığı ve güvenliği (İSG) dersinin alanınızda ortak ders olması gerektiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.47: Öğrenci anketi 1. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 1	Kesinlikle Katılıyorum	88	35,3
	Katılıyorum	77	30,9
	Kararsızım	18	7,2
	Katılmıyorum	66	26,5
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, ankete katılan öğrencilerin büyük bir kısmının (%66,2) İSG dersinin alanlarında ortak ders olması gerektiğine inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %35,3'lük ve Katılıyorum diyen %30,9'luk kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği derslerinin eğitimlerinde önemli bir yer tutması gerektiğini düşündükleri anlaşılmaktadır. Bu yüksek oran, öğrencilerin İSG konusundaki derslerin gerekliliğine dair farkındalığını ve önemini vurgulamaktadır. Kararsızım diyen %7,2'lik kesim ise bu konuda net bir görüşe sahip

olmadığını belirtirken, Katılmıyorum diyen %26,5'lik kesim ise İSG derslerinin ortak ders olarak zorunlu olmasını gerekli görmemektedir. Kesinlikle Katılmıyorum kategorisinde yer alan öğrenci bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin büyük bir kısmının iş sağlığı ve güvenliği derslerinin önemini kavradığını ve bu derslerin alanlarında ortak ders olarak verilmesi gerektiğini düşündüğünü göstermektedir.

Anketin 2. Sorusu olan “İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen eğitimin iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.48: Öğrenci anketi 2. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 2	Kesinlikle Katılıyorum	146	58,6
	Katılıyorum	64	25,7
	Kararsızım	8	3,2
	Katılmıyorum	31	12,4
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%84,3) iş sağlığı ve güvenliği (İSG) ile ilgili verilen eğitimin iş güvenliği bilincini arttırdığına inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %58,6'lık ve Katılıyorum diyen %25,7'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının İSG eğitiminin önemini ve etkinliğini kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %12,4'lük kesim ise bu eğitimin iş güvenliği bilincini artırmadığını düşünmektedir. Kararsızım diyen %3,2'lik küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin büyük bir kısmının iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen eğitimin iş güvenliği bilincini arttırdığına inandığını ve bu eğitimin önemli olduğunu göstermektedir.

Anketin 3. Sorusu olan “Mesleki eğitim gördüğünüz bina ve laboratuvarlarda İSG ikaz ve uyarı levhaları yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.49: Öğrenci anketi 3. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 3	Kesinlikle Katılıyorum	124	49,8
	Katılıyorum	65	26,1
	Kararsızım	20	8,0
	Katılmıyorum	40	16,1
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin çoğunluğunun (%75,9) mesleki eğitim gördükleri bina ve laboratuvarlarda iş sağlığı ve güvenliği (İSG) ikaz ve uyarı levhalarının yeterli olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %49,8'lik ve Katılıyorum diyen %26,1'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin önemli bir kısmının bu levhaların yeterli olduğunu kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %16,1'lik kesim ise bu levhaların yetersiz olduğunu düşünmektedir. Kararsızım diyen %8,0'lik küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin büyük bir kısmının mesleki eğitim gördükleri bina ve laboratuvarlarda İSG ikaz ve uyarı levhalarının yeterli olduğunu düşündüğünü ve bu levhaların iş sağlığı ve güvenliği açısından kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, %16,1 oranında öğrencinin bu levhaların yetersiz olduğunu belirtmesi, bu konuda daha fazla iyileştirme yapılması gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 4. Sorusu olan “İSG ikaz ve uyarı levhaları eğitiminize katkıda bulunuyor mu?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.50: Öğrenci anketi 4. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 4	Kesinlikle Katılıyorum	123	49,4
	Katılıyorum	68	27,3
	Kararsızım	15	6,0
	Katılmıyorum	43	17,3
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin çoğunluğunun (%76,7) İSG ikaz ve uyarı levhalarının eğitimlerine katkıda bulunduğunu düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %49,4'lük ve Katılıyorum diyen %27,3'lük kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının bu levhaların eğitime olumlu katkı sağladığını kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %17,3'lük kesim ise bu levhaların eğitime katkıda bulunmadığını düşünmektedir. Kararsızım diyen %6,0'lık küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Ancak, %17,3 oranında öğrencinin bu levhaların eğitime katkıda bulunmadığını belirtmesi, bu konuda daha etkili ve yaygın kullanım yöntemlerinin araştırılması gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 5. Sorusu olan “İSG eğitiminde arkadaşlarınız hassas davranıyorlar mı?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.51: Öğrenci anketi 5. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 5	Kesinlikle Katılıyorum	99	39,8%
	Katılıyorum	81	32,5%
	Kararsızım	14	5,6%
	Katılmıyorum	55	22,1%
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0%
	Toplam	249	100,0%

Sonuçlar, öğrencilerin büyük bir kısmının (%72,3) iş sağlığı ve güvenliği (İSG) eğitiminde arkadaşlarının hassas davrandığını düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %39,8'lik ve Katılıyorum diyen %32,5'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin önemli bir kısmının arkadaşlarının İSG konularına duyarlı olduğunu kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %22,1'lik kesim ise arkadaşlarının İSG eğitiminde hassas davranmadığını düşünmektedir. Kararsızım diyen %5,6'lık küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Ancak, %22,1 oranında öğrencinin arkadaşlarının hassas davranmadığını belirtmesi, bu konuda daha fazla farkındalık ve duyarlılık kazandırılması gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 6. Sorusu olan “İSG konusunda araştırmalarda bulunuyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.52: Öğrenci anketi 6. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 6	Kesinlikle Katılıyorum	49	19,7
	Katılıyorum	88	35,3
	Kararsızım	6	2,4
	Katılmıyorum	106	42,6
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin %55,0'inin iş sağlığı ve güvenliği (İSG) konusunda araştırmalarda bulunduğunu göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %19,7'lik ve Katılıyorum diyen %35,3'lük kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin yarısından fazlasının İSG konusunda araştırmalar yaptığı anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %42,6'lık kesim ise bu konuda araştırma yapmadığını belirtmiştir. Kararsızım diyen

%2,4'lük küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin yarısından fazlasının İSG konusunda araştırmalar yaptığını ve bu araştırmaların iş sağlığı ve güvenliği bilincini artırmada önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Ancak, %42,6 oranında öğrencinin araştırma yapmadığını belirtmesi, bu konuda daha fazla teşvik ve destek gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 7. Sorusu olan “Kültür dersi öğretmenleri İSG konusunda sizleri yönlendirmelerde bulunuyorlar mı?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.53: Öğrenci anketi 7. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 7	Kesinlikle Katılıyorum	113	45,4
	Katılıyorum	69	27,7
	Kararsızım	6	2,4
	Katılmıyorum	61	24,5
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin çoğunluğunun (%73,1) kültür dersi öğretmenlerinin İSG konusunda yönlendirmelerde bulunduğunu düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %45,4'lük ve Katılıyorum diyen %27,7'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin önemli bir kısmının öğretmenlerinin İSG konularında yönlendirme yaptığını kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %24,5'lik kesim ise öğretmenlerinin İSG konusunda yeterince yönlendirme yapmadığını düşünmektedir. Kararsızım diyen %2,4'lük küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Ancak, %24,5 oranında öğrencinin öğretmenlerinin yeterince yönlendirme yapmadığını belirtmesi, bu konuda daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 8. Sorusu olan “Alanınızla ilgili meslek hastalıkları ve iş kazalarından bilgilendirildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.54: Öğrenci anketi 8. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 8	Kesinlikle Katılıyorum	171	68,7
	Katılıyorum	50	20,1
	Kararsızım	1	0,4
	Katılmıyorum	27	10,8
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%88,8) meslek hastalıkları ve iş kazaları hakkında bilgilendirildiklerini düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %68,7'lik ve Katılıyorum diyen %20,1'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının bu bilgilendirmeleri aldığını kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %10,8'lik kesim ise bu konuda yeterli bilgilendirme yapılmadığını düşünmektedir. Kararsızım diyen %0,4'lük küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin büyük bir kısmının meslek hastalıkları ve iş kazaları hakkında bilgilendirildiklerini ve bu bilgilendirmenin iş sağlığı ve güvenliği açısından önemli olduğunu göstermektedir. Ancak, %10,8 oranında öğrencinin bu konuda yeterli bilgilendirme almadığını belirtmesi, bu konuda daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 9. Sorusu olan “İşletmelerde beceri eğitimi yaptığınız işletmelerde İSG açısından yeterince yönlendirme yapıldığına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.55: Öğrenci anketi 9. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 9	Kesinlikle Katılıyorum	106	42,6
	Katılıyorum	87	34,9
	Kararsızım	16	6,4
	Katılmıyorum	40	16,1
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin çoğunluğunun (%77,5) işletmelerde beceri eğitimi yaptıkları işletmelerde iş sağlığı ve güvenliği (İSG) açısından yeterince yönlendirme yapıldığına inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %42,6'lık ve Katılıyorum diyen %34,9'luk kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının bu yönlendirmelerin yeterli olduğunu kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %16,1'lik kesim ise bu yönlendirmelerin yetersiz olduğunu düşünmektedir. Kararsızım diyen %6,4'lük küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Ancak, %16,1 oranında öğrencinin bu yönlendirmelerin yetersiz olduğunu belirtmesi, bu konuda daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 10. Sorusu olan “İşletmelerde beceri eğitimi yaptığınız işletmede bulunan usta öğretici ve yöneticilerin İSG'nin önemine dikkat ediyorlar mı?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.56: Öğrenci anketi 10. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 10	Kesinlikle Katılıyorum	139	55,8
	Katılıyorum	62	24,9
	Kararsızım	23	9,2
	Katılmıyorum	25	10,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%80,7) işletmelerde beceri eğitimi yaptıkları işletmede bulunan usta öğretici ve yöneticilerin iş sağlığı ve güvenliği (İSG) konusunun önemine dikkat ettiklerini düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %55,8'lik ve Katılıyorum diyen %24,9'luk kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının yöneticilerinin ve usta öğreticilerinin İSG konularına önem verdiğini kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %10,0'lık kesim ise bu dikkatin yeterli olmadığını düşünmektedir. Kararsızım diyen %9,2'lik küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin büyük bir kısmının işletmelerde beceri eğitimi sırasında İSG konularına dikkat eden usta öğretici ve yöneticilerle çalıştığını ve bu durumun iş sağlığı ve güvenliği açısından önemli olduğunu göstermektedir. Ancak, %10,0 oranında öğrencinin bu dikkatin yetersiz olduğunu belirtmesi, bu konuda daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 11. Sorusu olan “İSG alanında Türkiye ve Dünyadaki gelişmeleri takip ediyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.57: Öğrenci anketi 11. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 11	Kesinlikle Katılıyorum	35	14,1
	Katılıyorum	88	35,3
	Kararsızım	4	1,6
	Katılmıyorum	122	49,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin %49,4'ünün iş sağlığı ve güvenliği (İSG) alanında Türkiye ve dünyadaki gelişmeleri takip etmediğini göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %14,1'lik ve Katılıyorum diyen %35,3'lük kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin %49,4'ünün bu gelişmeleri takip ettiğini kabul ettiği anlaşılmaktadır. Kararsızım diyen %1,6'lık küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin yaklaşık yarısının İSG alanında Türkiye ve dünyadaki gelişmeleri takip ettiğini ve bu takibin iş sağlığı ve güvenliği açısından önemli olduğunu göstermektedir. Ancak, %49,0 oranında öğrencinin bu gelişmeleri takip etmediğini belirtmesi, bu konuda daha fazla farkındalık ve teşvik gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 12. Sorusu olan “Meslek alanınızda ilk yardım konusunda eğitimlerin verilmesini ister misiniz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.58: Öğrenci anketi 12. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 12	Kesinlikle Katılıyorum	161	64,7
	Katılıyorum	54	21,7
	Kararsızım	5	2,0
	Katılmıyorum	29	11,6
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%86,4) meslek alanlarında ilk yardım konusunda eğitimlerin verilmesini istediğini göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %64,7'lik ve Katılıyorum diyen %21,7'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının ilk yardım eğitimlerine olumlu yaklaştığını kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %11,6'lık kesim ise bu eğitimlerin verilmesini istememektedir. Kararsızım diyen %2,0'lık küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin büyük bir kısmının meslek alanlarında ilk yardım konusunda eğitimlerin verilmesini istediğini göstermektedir.

Anketin 13. Sorusu olan “İş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı biliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.59: Öğrenci anketi 13. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 13	Kesinlikle Katılıyorum	59	23,7
	Katılıyorum	97	39,0
	Kararsızım	10	4,0
	Katılmıyorum	83	33,3
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin %62,7'sinin iş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı bildiklerini göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %23,7'lik ve Katılıyorum diyen %39,0'lık kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının ilkyardım yapma konusunda bilgi sahibi olduğu anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %33,3'lük kesim ise bu bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Kararsızım diyen %4,0'lık küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin büyük bir kısmının iş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı bildiğini ve bu bilginin iş sağlığı ve güvenliği açısından önemli olduğunu göstermektedir. Ancak, %33,3 oranında öğrencinin ilkyardım yapmayı bilmediğini belirtmesi, bu konuda daha fazla eğitim ve bilgilendirme yapılması gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 14. Sorusu olan “İş kazası ve meslek hastalıklarının sonucunda devlete, işçiye ve işverene zararlarından bilginiz var mı?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.60: Öğrenci anketi 14. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 14	Kesinlikle Katılıyorum	71	28,5
	Katılıyorum	78	31,3
	Kararsızım	15	6,0
	Katılmıyorum	85	34,1
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin %59,8'inin iş kazası ve meslek hastalıklarının devlete, işçiye ve işverene zararlarından haberdar olduklarını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %28,5'lik ve Katılıyorum diyen %31,3'lük kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin yarısından fazlasının bu tür zararların farkında olduğu anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %34,1'lik kesim ise bu konuda bilgi sahibi

olmadığını belirtmiştir. Kararsızım diyen %6,0'lık küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin yarısından fazlasının iş kazası ve meslek hastalıklarının devlete, işçiye ve işverene olan zararlarından haberdar olduğunu ve bu konuda bilinçli olduklarını göstermektedir. Ancak, %34,1 oranında öğrencinin bu zararlar hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmesi, bu konuda daha fazla eğitim ve bilgilendirme yapılması gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 15. Sorusu olan “Meslek derslerinde İSG konusunda hocalarınız tarafından eğitim aldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.61: Öğrenci anketi 15. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 15	Kesinlikle Katılıyorum	118	47,4
	Katılıyorum	73	29,3
	Kararsızım	6	2,4
	Katılmıyorum	52	20,9
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin %76,7'sinin meslek derslerinde iş sağlığı ve güvenliği (İSG) konusunda hocalarından eğitim aldıklarını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %47,4'lük ve Katılıyorum diyen %29,3'lük kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının İSG eğitimi aldığını kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %20,9'luk kesim ise bu eğitimi almadıklarını belirtmiştir. Kararsızım diyen %2,4'lük küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır.

Anketin 16. Sorusu olan “İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumunu azalttığını düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.62: Öğrenci anketi 16. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 16	Kesinlikle Katılıyorum	142	57,0
	Katılıyorum	69	27,7
	Kararsızım	7	2,8
	Katılmıyorum	31	12,4
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin %84,7'sinin iş sağlığı ve güvenliği (İSG) kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumunu azalttığını düşündüğünü göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %57,0'lik ve Katılıyorum diyen %27,7'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının İSG kurallarının önemini ve etkisini kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %12,4'lük kesim ise bu kuralların iş kazalarını ve meslek hastalıklarını azaltmada etkili olmadığını düşünmektedir. Kararsızım diyen %2,8'lik küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin büyük bir kısmının İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumunu azalttığını düşündüğünü ve bu kuralların iş sağlığı ve güvenliği açısından kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Anketin 17. Sorusu olan “İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katılıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.63: Öğrenci anketi 17. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
SORU 17	Kesinlikle Katılıyorum	44	17,7
	Katılıyorum	57	22,9
	Kararsızım	13	5,2
	Katılmıyorum	135	54,2
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin %40,6'sının iş sağlığı ve güvenliği (İSG) konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katıldığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %17,7'lik ve Katılıyorum diyen %22,9'luk kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin %40,6'sının İSG faaliyetlerine katıldığını kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %54,2'lik kesim ise bu tür faaliyetlere katılmadığını belirtmiştir. Kararsızım diyen %5,2'lik küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin %40,6'sının İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katıldığını ve bu katılımın iş sağlığı ve güvenliği bilincinin gelişmesine önemli katkı sağladığını göstermektedir. Ancak, %54,2 oranında öğrencinin bu tür faaliyetlere katılmadığını belirtmesi, bu konuda daha fazla teşvik ve organizasyon gerektiğini işaret etmektedir.

Anketin 18. Sorusu olan “Kişisel Koruyucu Donanımların(KKD) iş kazası ve meslek hastalıklarını engellediğine düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.64: Öğrenci anketi 18. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 18	Kesinlikle Katılıyorum	95	38,2
	Katılıyorum	85	34,1
	Kararsızım	25	10,0
	Katılmıyorum	44	17,7
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin %72,3'ünün kişisel koruyucu donanımların (KKD) iş kazası ve meslek hastalıklarını engellediğine inandığını göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %38,2'lik ve Katılıyorum diyen %34,1'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının KKD'nin önemini kabul ettiği anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %17,7'lik kesim ise KKD'nin iş kazalarını ve meslek hastalıklarını engellemede yeterli olmadığını düşünmektedir. Kararsızım diyen %10,0'lık küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır.

Anketin 19. Sorusu olan “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunundan bilginiz var mı?” sorusuna verilen cevaplar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3.65: Öğrenci anketi 19. sorusuna verilen cevap dağılımı

		Frekams	Yüzde (%)
SORU 19	Kesinlikle Katılıyorum	61	24,5
	Katılıyorum	56	22,5
	Kararsızım	20	8,0
	Katılmıyorum	112	45,0
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,0
	Toplam	249	100,0

Sonuçlar, öğrencilerin %47,0'sinin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Kesinlikle Katılıyorum diyen %24,5'lik ve Katılıyorum diyen %22,5'lik kesim birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin yarısına yakınının bu kanun hakkında bilgi sahibi olduğu anlaşılmaktadır. Katılmıyorum diyen %45,0'lık kesim ise bu kanun hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Kararsızım diyen %8,0'lık küçük bir kesim ise bu konuda net bir görüş bildirememiştir. Kesinlikle

Katılmıyorum diyen hiç katılımcı bulunmamaktadır. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin yarısına yakınının 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hakkında bilgi sahibi olduğunu ve bu kanunun iş sağlığı ve güvenliği açısından kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, %45,0 oranında öğrencinin bu kanun hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmesi, bu konuda daha fazla eğitim ve bilgilendirme yapılması gerektiğini işaret etmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İş sağlığı ve güvenliği (İSG) bilinci, çalışma ortamlarında iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi için hayati öneme sahiptir. Bu bilincin yerleşmesi ve geliştirilmesi, hem çalışanların hem de işverenlerin sağlığını ve güvenliğini korumak açısından kritik bir rol oynar. İSG bilincini değerlendirmek amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen bulgular, İSG eğitiminin ve uygulamalarının etkisini geniş bir çerçevede ortaya koymuştur.

İSG bilinci, çalışanların işyerindeki potansiyel tehlikelerin farkında olmasını ve bu tehlikelerden korunmak için gerekli önlemleri almasını sağlar. Eğitim, bu bilincin oluşturulmasında en temel araçtır. Araştırmada görüldüğü gibi, öğrencilerin büyük bir kısmı İSG konusundaki derslerin ve eğitimlerin iş güvenliği bilincini artırdığına inanmaktadır. Bu durum, İSG eğitiminin çalışma hayatında daha güvenli ve sağlıklı ortamların oluşturulmasındaki rolünü vurgulamaktadır.

İSG ikaz ve uyarı levhaları, iş yerlerindeki güvenlik bilincinin pekiştirilmesinde önemli bir araçtır. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bu levhaların yeterli olduğunu ve eğitimlerine katkıda bulunduğunu belirtmiştir. Görsel uyarıların sürekli hatırlatıcı işlevi görmesi, çalışanların güvenlik önlemlerine riayet etmelerini ve olası tehlikeleri anında fark etmelerini sağlamaktadır.

Eğitim öğretim dışındaki İSG faaliyetlerine katılım, güvenlik bilincini artırmada etkili bir yöntemdir. Araştırmada, katılımcıların çoğunun İSG faaliyetlerine katıldığı görülmektedir. Bu tür faaliyetler, teorik bilgilerin pratiğe dönüşmesine ve iş sağlığı ve güvenliği konusundaki farkındalıkların artmasına yardımcı olmaktadır.

İlk yardım eğitimi, iş kazaları sırasında hızlı ve etkili müdahale yapabilme yeteneğini kazandırır. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcıların büyük bir kısmı ilk yardım eğitimi almak istemekte ve iş kazası durumunda ilkyardım yapmayı bildiklerini belirtmektedir. İlk yardım eğitiminin yaygınlaştırılması, iş yerlerindeki acil durumlara daha hazırlıklı olunmasını ve olası yaralanmaların etkilerinin azaltılmasını sağlayacaktır.

İSG kurallarına uyum ve kişisel koruyucu donanımların (KKD) kullanımı, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesinde hayati öneme sahiptir. Araştırmada, katılımcıların büyük bir çoğunluğu İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalıklarını azalttığını düşünmekte ve KKD'nin önemini vurgulamaktadır. Bu, güvenlik

kurallarının ve donanımlarının etkin bir şekilde uygulanmasının çalışma ortamlarındaki güvenliği artırdığını göstermektedir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Türkiye'deki iş sağlığı ve güvenliği düzenlemelerinin temelini oluşturur. Araştırma sonuçları, öğrencilerin yarısının bu kanun hakkında bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Bu kanunun bilinmesi ve uygulanması, iş yerlerinde yasal uyumluluğun sağlanmasına ve güvenlik standartlarının yükseltilmesine katkıda bulunur. Öğrencilerin bu kanun hakkında bilgilendirilmesi, gelecekteki çalışma yaşamlarında güvenli ve sağlıklı bir ortam yaratma konusunda önemli bir adım olacaktır. Buradan yola çıkarak araştırmanın analizleri 3 başlık altında toplanabilir.

2.3.1. Yöneticilerin Değerlendirilmesi

Araştırmanın sonuçları, yöneticilerin büyük bir çoğunluğunun İSG'nin önemini kavradığını ve bu konuda olumlu görüşlere sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin, katılımcıların tamamının iş sağlığı ve güvenliği derslerinin okul müfredatında yer almasını desteklemesi (%100), İSG konusunun eğitim sürecinde ne denli kritik bir rol oynadığını göstermektedir.

Kurs hocalarının yeterli bilgilendirme yaptığına inanılması (%93,3), İSG eğitimlerinin etkinliğine işaret etmektedir.

Yöneticilerin, bina ve laboratuvarlarda uyarı levhalarının yeterliliği (%100) ve iş güvenliği levhalarının etkisi (%93,4) konusundaki yüksek memnuniyeti, iş yerlerinde güvenlik standartlarının sağlandığını ve görsel bilgilendirme araçlarının etkili olduğunu göstermektedir.

Koordinatör öğretmenlerin stajyer öğrencileri yeterince yönlendirdiğine inanılması (%73,4) ve staj yapılan yerlerdeki yöneticilerin İSG bilincine sahip olduğunun düşünülmesi (%73,3), staj süreçlerinde İSG uygulamalarının önemini vurgulamaktadır.

İSG ile ilgili ulusal ve uluslararası etkinlikleri takip etme konusunda katılımcıların %53,3'ünün bu tür etkinliklere katılmaması, İSG bilincinin daha da artırılması gerektiğini göstermektedir.

Katılımcıların %93,3'ü, ilk yardım derslerinin faydalı olduğunu belirtmiş ve %100'ü iş kazalarına maruz kalan kişilere nasıl ilk müdahale yapılması gerektiğini bildiklerini ifade etmiştir. Bu da, İSG eğitimlerinin pratik bilgi ve beceriler kazandırmada etkili olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%93,3), iş kazaları ve meslek hastalıklarının maliyet ve zararlarından haberdar olduklarını belirtirken, %100'ü İSG'nin iş verimliliği ve kaliteyi artırdığına inanmaktadır. Bu da, İSG uygulamalarının işletmelerde verimlilik ve kaliteyi artırmada kritik bir rol oynadığını göstermektedir.

Kişisel koruyucu donanımların (KKD) iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemedeki etkisine olan inanç (%100), İSG uygulamalarının iş yerlerinde yaygın olarak benimsendiğini ortaya koymaktadır

Sonuç olarak, bu araştırma yöneticilerin İSG konusundaki farkındalık ve bilgi düzeylerinin yüksek olduğunu, ancak sürekli eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının önemini koruduğunu göstermektedir. İş sağlığı ve güvenliği bilincinin artırılması, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi, iş verimliliği ve kalite artışı gibi birçok alanda olumlu etkiler yaratacaktır. Bu nedenle, İSG eğitimlerinin ve uygulamalarının sürekli olarak güncellenmesi ve geliştirilmesi, güvenli ve sağlıklı çalışma ortamlarının sürdürülebilirliği açısından büyük önem taşımaktadır.

2.3.2. Öğretmenlerin Değerlendirilmesi

Ankete katılan öğretmenlerin %82,4'ü, iş sağlığı ve güvenliği derslerinin meslek dersi öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu sonuç, öğretmenlerin İSG eğitiminde meslek dersi öğretmenlerinin kritik bir rol oynadığına inandığını göstermektedir.

Katılımcıların %94,1'i, İSG kurslarının iş güvenliği bilincini artırdığına inanmaktadır. Bu bulgu, İSG eğitimlerinin iş güvenliği bilincinin gelişiminde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların %96,1'i, kişisel koruyucu donanımların iş kazalarını ve meslek hastalıklarını engellemede etkili olduğunu belirtmektedir. Bu yüksek oran, KKD kullanımının yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Ankete katılan öğretmenlerin %54,9'u, ulusal ve uluslararası düzeydeki kongre, sempozyum ve toplantıları takip etmektedir. Bu oran, mesleki gelişim ve güncel bilgilere erişim açısından önemli bir eksiklik olarak değerlendirilebilir.

Katılımcıların %96,1'i, iş kazalarına maruz kalan bir kişiye nasıl ilk müdahale yapılması gerektiğini bildiğini ifade etmektedir. Bu durum, öğretmenlerin büyük bir kısmının acil durumlara hazırlıklı olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların %90,2'si, yürürlükte olan iş sağlığı ve güvenliği kanunları, yönetmelikleri ve tüzüklerinden haberdar olduklarını belirtmektedir. Bu bilinç, İSG uygulamalarının yasal uyum çerçevesinde sürdürülmesi için önemlidir.

Sonuç olarak, bu anketin bulguları, öğretmenlerin İSG konusundaki bilgi ve bilinç düzeylerinin genellikle yüksek olduğunu, ancak bazı alanlarda daha fazla eğitim ve farkındalık yaratma ihtiyacının bulunduğunu göstermektedir. İSG konularında sürekli eğitimler, seminerler ve bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi, öğretmenlerin bilgi düzeylerini artıracak ve güvenli çalışma ortamlarının sağlanmasına katkıda bulunacaktır.

2.3.3. Öğrencilerin Değerlendirilmesi

Ankete katılan öğrencilerin %57'si 12. sınıf, %43'ü ise 11. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu dağılım, İSG bilincinin eğitim seviyesiyle nasıl değiştiğini gözlemlemek için önemli bir zemin oluşturmuştur.

Öğrencilerin farklı meslek alanlarına dağılımı, İSG bilincinin meslekler arasındaki farklılıklarını ortaya koymuştur. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi alanı en yüksek katılımcı oranına (%35,3) sahiptir, bu da İSG eğitiminin bu alanlarda ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Öğrencilerin %66,2'si İSG dersinin ortak ders olması gerektiğini düşünmekte ve %84,3'ü İSG eğitiminin iş güvenliği bilincini artırdığına inanmaktadır. Bu, İSG derslerinin öğrenciler üzerindeki olumlu etkisini göstermektedir.

Öğrencilerin %75,9'u İSG ikaz ve uyarı levhalarının yeterli olduğunu ve %76,7'si bu levhaların eğitimlerine katkıda bulunduğunu belirtmiştir. Bu, görsel uyarıların İSG eğitiminde ne kadar etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin %72,3'ü İSG eğitiminde arkadaşlarının hassas davrandığını düşünmektedir. Bu, öğrenci toplulukları arasındaki ortak güvenlik bilincini ve sorumluluğunu yansıtmaktadır.

Öğrencilerin %55,0'ü İSG konusunda araştırmalarda bulunmakta ve %73,1'i kültür dersi öğretmenlerinin İSG konusunda yönlendirmelerde bulunduğunu belirtmiştir. Bu, eğitim dışı İSG faaliyetlerinin öğrenciler üzerindeki etkisini göstermektedir.

Öğrencilerin %88,8'i meslek hastalıkları ve iş kazaları hakkında bilgilendirildiğini, %77,5'i işletmelerde beceri eğitimi sırasında yeterli İSG yönlendirmesi yapıldığını ve %80,7'si usta öğretici ve yöneticilerin İSG'nin önemine dikkat ettiğini belirtmiştir.

Öğrencilerin %86,4'ü ilk yardım eğitimi almak istemekte ve %62,7'si iş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı bildiğini ifade etmiştir. Buna ek olarak katılımcıların %47,0'si 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu bildikleri tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, meslek lisesi öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği bilincinin geliştirilmesi, gelecekteki iş yaşamlarında karşılaşılabilecekleri risklere karşı daha hazırlıklı ve bilinçli bireyler olmalarına katkı sağlayacaktır. Bu bilinç, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Eğitim kurumları ve işletmeler, öğrencilerin İSG konularında bilinçlenmelerini ve güvenli çalışma alışkanlıkları kazanmalarını sağlamak için gerekli adımları atmalıdır.

Yapılan analizlerden yola çıkılarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir.

- Eğitim programları, katılımcıların aktif katılımını teşvik eden interaktif içeriklerle zenginleştirilmelidir.
- Eğitimlerde güncel ve gerçek hayattan örnekler kullanılarak, konuların daha anlaşılır ve ilgi çekici hale getirilmesi sağlanmalıdır.
- Öğretmenlere düzenli olarak mesleki gelişim fırsatları sunularak, bilgilerini güncellemeleri ve eğitim tekniklerini geliştirmeleri sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin geri bildirimler doğrultusunda performansları değerlendirilmeli ve gerekli alanlarda desteklenmelidir.
- Eğitim materyalleri, katılımcıların kolayca anlayabileceği ve uygulayabileceği şekilde tasarlanmalıdır.
- Görsel ve işitsel materyaller kullanılarak, katılımcıların ilgisinin sürekli olarak canlı tutulması sağlanmalıdır.
- Eğitim programlarının başında ve sonunda anketler yapılarak, katılımcıların memnuniyet düzeyleri ölçülmeli ve geri bildirimler alınmalıdır.
- Katılımcıların önerileri doğrultusunda eğitim içeriklerinde gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

- Eğitim sonrasında katılımcılara yönelik farkındalık artırıcı etkinlikler ve seminerler düzenlenmelidir.
- İSG konularında bilgilendirici broşürler ve posterler hazırlanarak, eğitim ortamlarında dağıtılmalıdır.

KAYNAKÇA

- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. (tarih yok). mevzuat.gov.tr: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6331.pdf> adresinden alındı
- Arabacı, H., & Yücel, D. (2020). COVID-19 Pandemisinin Türk Bankacılık Sektörü Üzerine Etkisi. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 9(3), 196-208.
- Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik. (2007). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/12/20071219-2.htm> adresinden alındı
- Birken, İ. (2018). *Anaokulu öğretmenlerinin mesleklerine yönelik iş sağlığı ve güvenliği algılarının değerlendirilmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi], FB Enstitüsü, İzmir Ekonomi Üniversitesi.
- Bülbül, M. (2016). İş Sağlığı Ve Güvenliği Mevzuatının Okullar Açısından İncelenmesi.
- Cemaloğlu, N., & Gülcan, M. G. (2018). *Kuramdan Uygulamaya Okul Yönetimi*.
- Cereci, C., & Çetin, R. B. (2019). İş sağlığı ve güvenliği mevzuatından kaynaklanan sorumluluklarına ilişkin okul müdürü görüşleri. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 151-162.
- Ceylan, H. (2012). Türkiye'deki İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 2(2), 94-104.
- Çelik, S. (2016). İşçi ve İşveren Arasındaki İlişkilerin Hukuksal Boyutu. *İş Hukuku Dergisi*.
- Deliönü, Ö. & Utlü, Z. (2016). High school and equivalent schools in the occupational health and safety occupational health and safety hazards outside<p>Lise ve dengi okullarda iş sağlığı ve güvenliği ile iş sağlığı ve güvenliği dışındaki tehlikeler. *Journal of Human Sciences*, 13(1), 1514–1531.
- Eren, T. (2015). *İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemine Giriş*. Ata Aöf Ders Kitapları. *İlkyardım Yönetmeliği*. (2015). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/07/20150729-2.htm> adresinden alındı
- İş Sağlığı ve Güvenliği: Teorik ve Pratik Bilgiler" (Akbolat & Işık, 2012)

- Kilitçi, Z. (2018). *Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına ilişkin yönetici görüşleri*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi], SB Enstitüsü, Uşak Üniversitesi
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1-55.
- Limon, A. (2012). Türk Hukuk Sisteminde İş Sağlığı ve Güvenliği. *Uyuşmazlık Mahkeesi Dergisi*, 209-242.
- Mesleki ve Teknik Eğitim kurumları İş Sağlığı ve Güvenliği Rehberi*. (2010).
- Özay, A. D., Sarı-Çavdar, P., & Tekir, Ö. (2020). *Okul sağlığı uygulamalarının iş sağlığı ve güvenliği açısından değerlendirilmesi*. İzmir Demokrasi Üniversitesi Uluslararası Sağlık Bilimleri Kongresi.
- Özkılıç, Ö. (2005). *İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri ve Risk Değerlendirme Metodolojileri*.
- Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği*. (2013). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/09/20130911-6.htm> adresinden alındı
- Sivrikaya, O. (2016). Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminde Güncel Durum. *Yüksek Öğretim ve Bilim Dergisi*(2), 151-162.
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı*. (2022). Ankara: Strateji ve Bütçe Başkanlığı.: <https://www.sbb.gov.tr/wp-> adresinden alındı
- Şimşek, M., & Çelik, A. (2015). *İşletme Bilimine Giriş*.
- Tekin, A., Tekin, F., Suvaydan, F., Güler, G., & Hafizoğlu, E. (2021). İlkokul Öğrencilerinin İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimi Algısının Değerlendirilmesi. *Soma Meslek Yüksekokulu Teknik Bilimler Dergisi*, 2(32), 9-18.
- Taşdemir, C. ve Gür, B. (2021). Sınıf Öğretmenlerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Öz Yeterliği (İğdir İli Örneği). *International Journal of Advances in Engineering and Pure Sciences*, 33(3), 467-477
- TSE. *İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetim Sistemi*. (2021). Türk Standartlar Enstitüsü: <https://www.tse.org.tr/Icerik/DuyuruDetay?DuyuruID=5687> adresinden alındı
- Uğurlu, C. T. (2015). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara:: Eğiten Kitap.
- Uslu, V. (2014). İşletmelerde İş Güvenliği Performansı ve İş Güvenliği Kültürü Algılamaları Arasındaki İlişki: Eskişehir İli Metal Sektöründe Bir Araştırma.

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uzun, S. (2019). *Mesleki ve teknik okullarda iş sağlığı ve güvenliği bilinci.* LE Enstitüsü, Tarsus Üniversitesi.

Yıldız, M. (2018). İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri. *İş Güvenliği ve Çalışma Hayatı Araştırmaları.*

Yıldırım, M. ve Uğurlu, C. T. (2022). Okullarda iş sağlığı ve güvenliği: açımlayıcı karma yöntem, *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(10), 109-135.

Yılmaz, F. (2019). *İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri.* İstanbul: Auzef Ders Kitapları.

Yivli, İ. (2018). *İstanbul Zeytinburnu ve Fatih ilçelerindeki anaokullarında çalışan öğretmenlerde, iş sağlığı ve güvenliği alanında farkındalık oluşturma uygulamaları.* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi], SB Enstitüsü, Üsküdar Üniversitesi.

EKLER

YÖNETİCİ DEĞERLENDİRME ANKET SORULARI

1	Cinsiyetiniz
2	Kaç yıldır idarecilik yapıyorsunuz?
3	İdari görevdeki pozisyonunuz nedir?
4	Branşınız nedir?
5	İş sağlığı ve güvenliği dersinin okul dersi olarak verilmesi gereken bir ders olduğunu düşünüyor musunuz?
6	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen kurs ve seminerlerin iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?
7	İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili aldığınız kurslarda Kurs hocalarınız tarafından iş güvenliği konusunda yeterince bilgilendirildiniz mi?
8	Sorumlu olduğunuz bina ve laboratuarlarda iş sağlığı güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterli mi?
9	İş güvenliği levhalarının öğretmen ve öğrencileri iş sağlığı ve güvenliği konusunda yönlendirmede etkili olacağını düşünür müsünüz?
10	İş güvenliği öğrenimi ve uygulama noktasında siz ve diğer öğretmen arkadaşlarınızın yeterli hassasiyeti gösterdiğinizine inanıyor musunuz?
11	İş sağlığı güvenliği ile alakalı yönetmelik, mevzuat ve diğer yayınları(kitap, makale, vb)araştırıyor musunuz?
12	Güncel iş kazaları ve meslek hastalıklarından haberdar mısınız?
13	Koordinator Öğretmen olarak görevlendirdiğiniz öğretmenlerin, staj yapılan iş yerlerindeki uyarıcı işaretler ve levhalar konusunda stajyer öğrencileri yeterince yönlendirdiğine inanıyor musunuz?
14	Staj yapılan yerlerdeki yöneticilerin iş güvenliğinin önemi ile ilgili bilince sahip olduklarına inanıyor musunuz?

15	İSG ile ilgili ulusal ve uluslararası düzeydeki kongre, sempozyum ve toplantıları takip ediyor musunuz?
16	Okulunuzda ilk yardım ile ilgili derslerin verilmesini faydalı bulur musunuz?
17	İş kazalarına maruz kalan bir kişiye nasıl bir ilk müdahale yapılması gerektiğini biliyor musunuz?
18	İş kazaları ve meslek hastalıklarının işçiye, işverene ve devlete olan maliyetlerinden ve zararlarından haberdar mısınız?
19	İş sağlığı güvenliğine dikkat etmenin iş verimliliği ve kaliteyi arttırdığını düşünüyor musunuz?
20	İş sağlığı ve güvenliği konusunda okul dışındaki eğitim, seminer ve bilgilendirme toplantılarına katılıyor musunuz?
21	6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunun okulunuzda uygulanmasında karşılaştığınız problemleri kısaca yazabilir misiniz?

ÖĞRETMEN ANKET SORULARI

1	Cinsiyetiniz
2	Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?
3	Hangi branşta öğretmenlik yapıyorsunuz?
4	İş sağlığı ve güvenliği dersinin meslek dersi öğretmenleri tarafından verilmesi gereken bir ders olduğuna düşünüyor musunuz?
5	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen kursların iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?
6	İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili aldığınız kurslarda Kurs hocalarınız tarafından iş güvenliği konusunda yeterince bilgilendirildiniz mi?
7	Eğitim verdiğiniz bina ve laboratuarlarda iş sağlığı güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterli mi?

8	İş güvenliği levhaları sizi iş sağlığı ve güvenliği konusunda yönlendirmede etkili olacağını düşünür müsünüz?
9	İş güvenliği öğrenimi ve uygulama noktasında siz ve diğer öğretmen arkadaşlarınızın yeterli hassasiyeti gösterdiğinizine inanıyor musunuz?
10	Branşınızla ilgili iş sağlığı güvenliği ile alakalı yönetmelik, mevzuat ve diğer yayınları(kitap, makale, vb)araştırıyor musunuz?
11	Branşınızla ilgili güncel iş kazaları ve meslek hastalıklarından haberdar mısınız?
12	Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirildiğiniz yerlerdeki uyarıcı işaretler ve levhaların çalışanları yeterince yönlendirdiğine inanıyor musunuz?
13	Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirildiğiniz yerlerdeki yöneticilerin iş güvenliğinin önemi ile ilgili bilince sahip olduklarına inanıyor musunuz?
14	Ulusal ve uluslararası düzeydeki kongre, sempozyum ve toplantıları takip ediyor musunuz?
15	Branş Derslerinizde ilk yardım ile ilgili derslerin verilmesini faydalı bulur musunuz?
16	İş kazalarına maruz kalan bir kişiye nasıl bir ilk müdahale yapılması gerektiğini biliyor musunuz?
17	İş kazaları ve meslek hastalıklarının işçiye, işverene ve devlete olan maliyetlerinden ve zararlarından haberdar mısınız?
18	İş sağlığı güvenliğine dikkat etmenin iş verimliliği ve kaliteyi arttırdığını düşünüyor musunuz?
19	İş sağlığı ve güvenliği konusunda okul dışındaki eğitim, seminer ve bilgilendirme toplantılarına katılıyor musunuz?
20	Mesleğiniz ile alakalı kişisel koruyucu donanımların iş kazalarını ve meslek hastalıklarını engelleyeceğine inanıyor musunuz?
21	Yürürlükte olan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kanun, yönetmelik ve tüzüklerden haberdar mısınız?

ÖĞRENCİ ANKET SORULARI

1	Cinsiyetiniz
2	Hangi sınıfta okuyorsunuz?
3	Okuduğunuz alan aşağıdakilerden hangisi?
4	İş sağlığı ve güvenliği(İSG) dersinin alanınızda ortak ders olması gerektiğini düşünüyor musunuz?
5	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen eğitimin iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?
6	Mesleki eğitim gördüğünüz bina ve laboratuvarlarda İSG ikaz ve uyarı levhaları yeterli mi?
7	İSG ikaz ve uyarı levhaları eğitiminize katkıda bulunuyor mu?
8	İSG eğitiminde arkadaşlarınız hassas davranıyorlar mı?
9	İSG konusunda araştırmalarda bulunuyor musunuz?
10	Kültür dersi öğretmenleri İSG konusunda sizleri yönlendirmelerde bulunuyorlar mı?
11	Alanınızla ilgili meslek hastalıkları ve iş kazalarından bilgilendirildiniz mi?
12	İşletmelerde beceri eğitimi yaptığınız işletmelerde İSG açısından yeterince yönlendirme yapıldığına inanıyor musunuz?
13	İşletmelerde beceri eğitimi yaptığınız işletmede bulunan usta öğretici ve yöneticilerin İSG'nin önemine dikkat ediyorlar mı?
14	İSG alanında Türkiye ve Dünyadaki gelişmeleri takip ediyor musunuz?
15	Meslek alanınızda ilk yardım konusunda eğitimlerin verilmesini ister misiniz?
16	İş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı biliyor musunuz?
17	İş kazası ve meslek hastalıklarının sonucunda devlete, işçiye ve işverene zararlarından bilginiz var mı ?

18	Meslek derslerinde İSG konusunda hocalarınız tarafından eğitim aldınız mı?
19	İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumunu azalttığını düşünüyor musunuz?
20	İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katılıyor musunuz?
21	Kişisel Koruyucu Donanımların(KKD) iş kazası ve meslek hastalıklarını engellediğine düşünüyor musunuz?
22	6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunundan bilginiz var mı?

